

Juan

Jesús ktei yöle Juan wa

Jesús ktei yöle Juan wa

Juan

Impreso por Imprenta Misionera

 IMPRENTA MISIONERA

© 2007, 2008 Traducciones al Cabecar. Derechos reservados. Se permite la reproducción y distribución de esta traducción sin hacer alteraciones al texto. Dirigir comentarios, sugerencias, preguntas, y pedidos al tel. (506) 2531-6038 o al correo tkjones@racsa.co.cr

Ilustraciones en páginas 38, 45 de Horace Knowles © The British and Foreign Bible Society 1954, 1967, 1972, 1995.

Ilustraciones en páginas 4, 12, 25, 33, 42, 55 de Louise Bass © The British and Foreign Bible Society 1994.

Ilustraciones en páginas 17, 31, 56 de Louise Bass © WBT, 1995. Usadas con permiso.

Ilustración en página 53 de John Lear, 1948, public domain.

Ilustraciones en páginas 6, 9, 36, 58, 61 © David C. Cook Publishing Co., 1978. Usadas con permiso.

Ilustraciones en páginas 7, 10, 18b, 28 de Darwin Dunham. © United Bible Societies, 1989, Nairobi, Kenya. Usadas con permiso.

Ilustraciones en páginas 14, 18a, 51, 59 de Graham Wade. © United Bible Societies, 1989, Nairobi, Kenya. Usadas con permiso.

Ilustración en página 54 de Arian E. Ghiacy, 2008. Usada con permiso.

Impreso por Imprenta Misionera

Jesús ktei yöle Juan wa Juan

Kte tso

1 ¹Säkätä ra Kte ne tso rä. Je Kte katke rä Säkeklä ra, ñakäi je Kte rä Säkeklä. ²Säkätä ra je katke rä Säkeklä ra. ³Ije ne oloi jami ji biköle yöleksa rä. Ke ije kuna ra, ji tso yöleksa, je etka ani ka yöneksa kuna. ⁴Ije ne wa sene kseka tso rä. Je sene kseka ne rä ka oloi ye ditsä ia. ⁵Je ka oloi ñirte katuil shana, ata katuil ka tuneka ikika.

⁶Ekla bakle patkele Säkeklä wa, je kie rä Juan. ⁷Ije de rä ji sule iwa je ktei shäk ye, iwa je ka oloi ktei shäklä, je wa bena wa je biketsäkläpa. ⁸Ka ije rä je ka oloi kuna, ata ije de rä je ka oloi ktei shäk. ⁹Je ka oloi, ale ditsä biköle ñiwakka, je ne däkewa kajiska rä.

¹⁰Je katke kja kajiska, je ne oloi jami kajiska yöleksa rä. Ata kajiska wa wäna ka ijuene yi irä. ¹¹Ije de rä ji rä iwakei cha ska, ata iwakei ia wa wa ka ikinewa kuna. ¹²Ata ikiäkwa wa, ñakäi ikie biketsäk wa, jewa ia ite ka ma idäkläwa Säkeklä yabala ye. ¹³Ijewa kona rä ka sa yabala korke pi ta käi wa kuna, sa yaka ki isherke käi wa kuna, jäiyi wa ki isherke käi wa kuna,

ata Säkeklä ne oloi jami.

¹⁴Je Kte manenaksa yaka ye, je sene sa shana. Sá te ioloi sua tsana, je rä Sa Kä yaba eklabä je ne oloi. Ije rä jer bäi shäk ebä, kte si shäk ebä. ¹⁵Je ktei sha Juan te täkii: “Ji ne rä ale yis wa ktei yile ekla däkju yis itä kika, je ne kjanani yis tsata, ije rä yis yikaba kika.”

¹⁶Ije wa ji biköle tso, je jami sä biköle ia ideksa. Ije jer bäi sha sa ia ra, je ska kita ije jer bäi sha jia sa ia. ¹⁷Kawei meletana rä Moisés oloi jami. Ata jer bäi she irä, ñakäi ji rä iyina si irä, je deksa sa ia rä Jesucristo ne oloi jami. ¹⁸Yi ani wa ka Säkeklä rä sule kuna mik ani, ata iyaba eklabä kalme yitälewa Sa Kä jami, je ne te ipaka sa ia rä.

Juan te Jesús ktei batasha

(Mateo 3.11-12; Marcos 1.7-8;

Lucas 3.15-17)

¹⁹Judío wa senak Jerusalén ska wa te chui wa irä Levi wa irä patkami iwäki ichakäk iia yi ba rä í ni. Jera jikäi Juan jek paka. ²⁰Ite ishaka bulee, ka iwa iblenewa. Ata bulee ite ishaka rä:

—Ka yis dä Säbäkäkksa kuna.

²¹Jera ijewa te ichaka iia:

—¿Jera yibä ba rä? ¿Ba rä Elías na?

Jera ite ikúka:

—Ka yis dä je kuna.

—¿Jera ba ne rä ale Säkeklä ktäklei rä na?

Jera ite ikúka:

—Kai.

²² Jera ijewa te ichaka iia:

—¿Yibä ba rä na? Sá k_i ishena juñenak sá patkák_{té} wa i_a yinak. ¿Jiráni ba jek pakámi rä na?

²³ Jera Juan te ikúka:

—Yis ne rä ekla anak tákii ka ssilew_a p_{joo} na ka rä. Je te ishe: “Ñal_a paruöksa Säkekewa yika,” jishtá Säkeklä ktäklei Isaías te isha rä kái.^a

²⁴ Je iwächakewak wa rä patkele Fariseo wa w_a.

²⁵ Jewa te Juan wächakewani jikái:

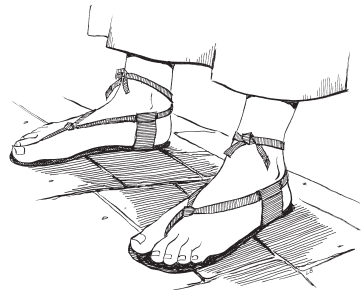
—Jera ka ba rä Sábäkákksa kuna, Elías kuna, ale Säkeklä ktäklei kuna ra, jera ¿jiye ba te sä wäukewek_e rä na?

²⁶ Jera Juan te ikúka:

—Yis te sä wäukewek_e diklä na, ata ekla ka bas w_a juñele kuna je kaldu bas shana.

²⁷ Ije ne rä ale dákju yis itä k_ika rä, ata ka yis dä bäi s_i kuna, i_a isandalia wäm_uaklä wäyákksabä jibä.

²⁸ Je ona rä Jordán ami kata Betania ska. Je kej kje ra Juan te sä wäukew_e kate je ska.

Ka yisdä bäi kuna isandalia bä jibä wäyákksa. (JN 1:27)

Säkeklä Oveja Yaba

²⁹ Bulirishtä ra Juan te Jesús sua idaju iwäki. Jera ite isha ditsä i_a: “ilssö, ami ne rä Säkeklä Oveja yaba, kajiska wa te ji yakei wakble nui tsakjuami rä! ³⁰ Je ne rä ale yis w_a ktei yile: ‘Yis itä k_ika ekla dakeju, je ne kjanani yis tsata, ije rä yis yikaba k_ika.’ ³¹ Yis w_a ka ijuñer ije ne irä, ata yis dewa sä wäukewak diklä na rä ije kjayinaklä Israel wa i_a.”

³² Jera Juan te Jesús ktei sha jikái:

—Yis te Säkeklä Wikblu dawaju kajöir namala kái sua, sena ik_ika. ³³ Ka yis w_a ijuñer ije ne irä, ata Säkeklä yis patkäk sä wäukewak diklä na je w_a iyile yis i_a: “Yi jami ba te isue Säkeklä Wikblu dawaju senak ik_ika ra, je ne rä sä wäukewak Säkeklä wikblu sikanawa rä.” ³⁴ Jekäi yie isua, ñakäi yis te iktei she

ije ne rä Säkeklä yaba rä.

Jesús wä dulanak wa säkätä

³⁵ Bulirishtä ra Juan kalduni je ska iwä dulanak wa bol da, ³⁶ jera ite Jesús sua idamaju, jera Juan te isha ijewa ia:

—iIssö, ami ne rä Säkeklä Oveja yaba rä!

³⁷ Je iwä dulanak wa bol te je ssa ra, iminejulumu Jesús itä kī. ³⁸ Jera Jesús jek manewatē te isua ra idajulu iitä kī. Jera ite ichaka ijewa ia:

—¿Ji shena bas kī rä?

Jera ijewa te ikúka:

—Rabí, ¿mai ba katke rä?

(Rabí wa rä Sapaktäk).

³⁹ Jera Jesús te ikúka:

—Sä shkä isuak.

Jera ijewa minemi te maiska ikatke rä sua. Jera kawä rä las cuatro käi. Je kīka ijewa sena jia ira je keiska.

⁴⁰ Je Juan wä iyile je ssäk wa bol minele Jesús da, jewa ekla kie rä Andrés ni. Je rä Simón Pedro el. ⁴¹ Jekäi säkätäba Andrés te iel Simón kua, je ia ite isha:

—Sá te Mesías kua. (Je kte wa rä Cristo.)^b

⁴² Jera Andrés te Simón kia tsami Jesús wäkī. Je sua Jesús te ra, jera ite isha ia:

—Ba rä Simón Jonás yaba, ata ba kirmi rä Cefas ni. (Je

kte wa rä Pedro).^c

Natanael kolona

⁴³ Bulirishtä ra Jesús te ibiketsaksa minak Galilea kei ska. Jera ite Felipe kua. Jekäi ite isha ia:

—Sä shkä yis da.

⁴⁴ Je Felipe rä Betsaida wa. Je jukläyäkä í ska Andrés irä Pedro irä ser dä. ⁴⁵ Jekäi Felipe te Natanael kua ra, ite isha ia:

—Ekla ktei yöletana Moisés wä kawei yöle ska, ñakäi ktei yöletana Säkeklä ktäkleiwa wä, je wakei kua sá te. Je rä ale José yaba, Jesús Nazaret wa.

⁴⁶ Jera Natanael te isha:

—¿Jibä bäi je dar Nazaret ska na?

Jera Felipe te ikúka:

—Sä shkä isuak.

⁴⁷ Nerä Jesús te Natanael daju iwäkī sua ra, ite isha:

—Isuo, ami daju rä Israel wa, ka irä säwäyuäk kuna.

⁴⁸ Jera Natanael te ichaka ia:

—¿Mai ba wä yis sule na?

Jera Jesús te ikúka:

—Ka Felipe wä ba kirba ra, jera yis te ma sua ba kalme higuera nikī na.

⁴⁹ Jera Natanael te isha Jesús ia:

—Rabí, ba ne rä Säkeklä yaba rä. Ba ne rä Israel wa

b 1:41 Mesías dä hebreoí, Cristo rä griegoí, je kte botkä wa rä Säkeklä wa kololewa.

c 1:42 Cefas dä hebreoí Pedro rä griegoí, je kte botkä wa rä jak ni.

tsakui rä.

⁵⁰ Jera Jesús te isha iia:

—Yie isha yis te ba sua higuera niki na, ¿je kjuiei ba te yis biketsa na? Ata je tsata ba te jile suemi jia.

⁵¹ Ñakäi ite ijewa ia isha:

—Kte si wa, kte si wa yie ishe bas ia: Bas te kajöir suemi kjäbuklejumi, ñakäi Säkeklä ángel wa marka, darwa ditsä yäbei bata ki je suemi.

Diklä ialewa vino ye

2 ¹ Tres día ra jula kolone diei yana Caná Galileaska. Jera je ska Jesús ami katke. ² Ñakäi Jesús irä iwa dulanak wa irä kina jula kolone kiswak. ³ Ñerä vino enawa. Jekäi Jesús ami te isha iia:

—Vino enawa ijewa kika.

⁴ Jera Jesús te ikúka:

—Sanule nulewa, ¿jiye ba te yis ia je she na? Ka yis kei dawaba.

⁵ Jera iamí te isha je ska kjanaklä wa ia:

—Ji sheke ije te bas ia kai, iwö bas ku.

⁶ Je ska jak yöle diklä bläklä jui ye kajali seis. Je diklei rä Judío wa ña siki tewäklä iwädular kai. Je diklä jui na diklä kjäwa rä cincuenta litro kai, setenta litro kai ekla ekla. ⁷ Ñerä Jesús te isha kjanaklä wa ia:

—Je diklä bläklä na diklä tiö tulöka pshi pshii.

Jak yöle diklä kukäklä tsö seis. (JN 2:6-7)

Jera ijewa te itia ina pshii. ⁸ Jera Jesús te isha ijewa ia:

—Iyäköka tsomi iwatiäk tsakui ia.

Jera ijewa te itsami iia. ⁹ Ñerä je te diklä ialewa vino ye ya ssara, ka iwa ijuñer maka je tsöna, ata kjanaklä wa tsö iwayäkäkkä wa wa ijuñer. Jera ite jäiyi jula kolonak kiaté. ¹⁰ Jera ite isha iia:

—Bena te sä tieke säkätä rä vino bäi si shtäwa, ata ijewa te iya kja tai ra, jera ite vino ka bäi kuna shtä tsekeksa. Ata ba te vino bäi si shtä tsatana watenak jí kjepa.

¹¹ Je ne rä säkätä Jesús te ji wami kjuawa ijuenaklä ye. Je wa ite Caná Galileaska. Jera ite ioloi kjasha ditsä ia. Je kika iwa dulanak wa te ije biketsa.

¹² Je itä ki Jesús bitewaju

iami ra, iel wa ra, iwa
dulanak wa ra, demi
Capernaúm ka. Je ska ijewa
sena ka t̄ai kuna.

Däli watjuqk wa tulunaksq

(Mateo 21.12-13; Marcos
11.15-18; Lucas 19.45-46)

¹³ Ikei tkenawa Judío wa
wa Säktäkwa Bakleju kei
kjewaklä. Jekäi Jesús mineju
däkkä Jerusalén ska. ¹⁴ Jera
Templo juitei kjätkeleksa ska
buey käi, oveja käi, namala
käi je watjuak wa tso, ñakäi
inaklä manewak wa tso
jetkelechawa, jewa kua Jesús
te. ¹⁵ Jera ksa simana butra ite
ksabata ye. Je kjepa je wa ite
bena juluwami Templo ska,

oveja je, buey je. Inaklä mia
juami ite imanewak wa yika,
ñakäi mesa manewa tulami
ite. ¹⁶ Jekäi ite isha namala
watjuak wa ia:

—Jí ska jí wa jömi, ke
bas ku yis ká ju iawawa jile
watjuaklä jui ye.

¹⁷ Jera Jesús wa dulanak wa
jer jana kte yöle etka ska, je
te ishe rä:

“Yis te bä ju kjueitketse itjä
ka yis tākili ta jia kje.” ^a

¹⁸ Jera Judío wa te isha
Jesús ia:

—¿Jibä kjashemi ba te
kjuawa ijuenaklä sá wána ba
ia kawä tso jekäi iwaklä rä
na?

¹⁹ Jera Jesús te ikúka:

Inaklä miq tulami ite imanewa kwa yika. (JN 2:14-16)

—Jí Templo miotkōwa bas ku, jera tres día ra yie iyuemikani.

²⁰ Je kika Judío wa te ikúka:

—Jí ju yöle cuarenta y seis año kje, jera ¿maikái ba ia je yörmikani tres día ebä rä na?

²¹ Ata je Templo jami rä iwakei yaka ne sha ite. ²² Je kika Jesús shkínakani ra, jera iwā dulanak wa jer jana iwā je ktei yileba ska. Je kjepa kte yöle irä, Jesús wā iyile irä, je kuka ijewa te iyina ye.

²³ Nerä Jesús kalme Jerusalén ska Säktäkwa Bakleju kei kjewaklä balana ra, ite ji weke kjuawa kjuawa ijuenaklä ye je sua chulii wa te. Jekäi ijewa te ije kie biketsa. ²⁴ Ata ka Jesús wäyöne ijewa ia, jishtä ijewa biköle jerikä rä juñer iwā kika. ²⁵ Ka ije ki yi ani shene sa jerike pakäk ije ia, ije wā ijuñer kja ji tso sa jer ska käi kika.

Nicodemo kta Jesús da

3 ¹ Judío wa wäkiri wa ekla, je rä Fariseo wa kie rä Nicodemo ni. ² Tuina je deju Jesús wäki te isha ia:

—Rabí, sá wā ijuñer ba patkeleté rä Säkeklä wā sapaktäk ye. ¿Ka jiye kuna ta? Ba te ji weke kjuawa ijuenaklä ye je ka onak yi ani ia, ka Säkeklä kaldu kuna ije ra ra.

³ Jera Jesús te ikúka:

—Kte si wa, kte si wa yie

ishe ma ia, ka sa koneni spana ra, ka sa wā Säkeklä gobierno sunak.

⁴ Jera Nicodemo te isha ia:

—¿Maikái sä dewa säkibii ra je korni rä na? ¿Jera je dämiwani etäbä kicha iamiska konakni na?

⁵ Jera Jesús te ikúka:

—Kte si wa, kte si wa yie ishe ma ia; ka sa kone diklä jami, ñakäi Säkeklä wikblu jami ra, ka sä däkwa Säkeklä gobierno jami. ⁶ Sa kole ditsä jami, je rä yaka iá. Ata sa kole Säkeklä wikblu jami, je rä wikblu iá. ⁷ Ke ba maletena yie isha: ‘Bas kiana konakni spana,’ je yika. ⁸ Siwā jur maka ima käi. Ba te je bular ssë, ata ka ba wā ijuñer mai idar, mai imar. Je suta biköle sa kole Säkeklä wikblu jami wa rä.

⁹ Jera Nicodemo te ichaka ia:

—¿Maikái je or?

¹⁰ Jera Jesús te ikúka:

—Ba rä Israel wa paktäk, ata ¿ka ba wā je juñer na?

¹¹ Kte si wa, kte si wa yie ishe ba ia; ji juñer sáwā je pakeke sá te, ji sule sá wā je ktei sheke sá te, ata ka bas jer ssëne je sá te iktei sheke kukäkwa kte si ye. ¹² Yis te ji pake bas ia kajiska ji tso jami, je ka kuke bas te kte si ye ra, jera yis me ji pakäk bas ia kajöir ji tso jami ra, ¿maikái bas ia je kolor kte si ye na?

¹³ “Yi ani ka deleka kajöir

*Moisés wā tkābe mē i tkeleka
ka sha ki. (JN 3:14-15)*

ska. Ata ale biteleju kajöir ska je ebä, je rä ale ditsä yäbei. ¹⁴ Jekäi jishtä Moisés wā tkābe mēi tkeleka kashaki ka ssilewā pjoo shāna, je suta ditsä yäbei je kiana tkenakā rä kashaki, ¹⁵ je rä yi te ije biketsa ra jewa bena senakläni jekjeje.

¹⁶ “Iwa rä Säkeklä wā kajiska wa shkal eena, ite iyaba eklabä maksä kje. Je rä yi te ije biketsa ra, jewa bena ka weikanachakläwā kuna, ata jewa senaklä jekjeje. ¹⁷ Jekäi ka Säkeklä wā iyaba patkeneté kajiska rä kajiska wa ktei wabiketsäkksa bukanak kuna, ata je rä kajiska wa tsatkenakläksä ije oloi jami.

¹⁸ “Yi te ije biketsa ra ka je rä ktei wabitsaleksa bukanak kuna, ata yi wā ka je biketsane ra, je rä ktei wabiketsaleksa enä bukanak. ¿Ka jiye kuna ta? Ka iwā Säkeklä yaba eklabä kie

biketsane kuna kika. ¹⁹ Jikäi ijewa ktei wabiketsanaksä rä. Ka oloi dewa kajiska sa shāna. Ata ijewa wäbatsa katuilwa rä je ka oloi tsata, ijewa te ji wakbleke yakei kika. ²⁰ ¿Ka jiye kuna ta? Bena ji yakei wakbläk wa te je ka oloi dokoitseke, ñakäi ka je jek yitawā je ka oloi jami. Je rä ite ji yakei weke ka je juenaklä ye. ²¹ Ata senak ji rä iyina si jami wa ña yitäkewā je ka oloi jami, ijuenaklä ji weke ite rä Säkeklä oloi jami.”

Juan te Jesús ktei paka

²² Je itä ki Jesús irä iwā dulanak wa irä dejulu Judea kei ska. Je ska isena jia ijewa ra. Jekäi ditsä wäukewā ite.

²³ Jera ñakäi Juan te sä wäukewete Enón ska, je rä Salim skara alemana, je ska diklä tso tai kika. Jekäi ditsä dāke tai wäokanak. ²⁴ ¿Ka maikäi kunata? Je kei ska ka Juan jierwāba sä wätiäklä jui na.

²⁵ Ñerä Juan wā dulanak wa irä Judío wa ekla irä, jewa kjuatka ñara jek siki tewe ktei bata kika. ²⁶ Jekäi jewa demijulu Juan wäki te isha iia:

—Rabí, ale shkele ba ra Jordán ami kata ktei yile ba wā, je te sä wäukewē kate. Jebä jami bena marmi.

²⁷ Jera Juan te ikúka:

—Ke ji menopa kajöir

skaté ra, yi ani ia ka ji dākksa. ²⁸ Bas wakwa ia iyirmi jirani yie isha kai, ka yis da Sabakakksa kuna, ata yis da patkele ije watsakba. ²⁹ Dulaklei jula kolonak busi ra, je ne ia je busi ra daksas. Jekai je dulaklei tsatkak kaldu te iktas sa ra, jera isserke anaa, iktas sserke kika. Jekai jira yis ssena anaawa. ³⁰ Ije oloi kiana kanakka joi kwata ata yis oloi kiana janakwa wakwata.

Jesús dar da kajoir

³¹ Ale dar kajoir je ra bena tsata. Ata yi datse kajiska je ra kajiska wa ebä, nakai iktake ra kajiska ji tso jami. Ale dar kajoir ska je ra bena tsata. ³² Iwakei wa ji sule, iwakei wa ji ssäle, je ktei sheke ite. Ata ije wa ktei

yinak je ka kuke yi te kte si ye. ³³ Ata yi te ije wa ktei yinak kuka kte si ye ra, jewa ijuena ite ibiketse Säkeklä ktä ra iyina. ³⁴ ¿Ka jiye kuna ta? Je patkeleté Säkeklä wa je te ra Säkeklä ktä she. Je ra Säkeklä te iwikblu meke eena si ka mablenak kje kika. ³⁵ Sa Kä wa iyaba shkal, jekai ite ji bikole juaksa ije wa juñenak. ³⁶ Yi te iyaba biketsa ra, je sermi jekjeye. Ata yi wa ka iyaba ktä ssene ra, je ka senak jia, ata jera Säkeklä kjuatkawa.

Alaklä Samaria wa ekla

4 ^{1,2} Iyirke Säkekewa te sa kukete iwa dulanak wa ye, jewa waukewete ite Juan cha waukewate tsata. Je yirke ssa Fariseo wa te (ata ka Jesús si wa sa waokane kuna, ata

Diklä mo 'sia 'swa yanak. (JN 4:7)

iwa dulanak wa te.) Ñerä Jesús te je juña ra, ³jera ite Judea jawatana mineju etäbä kicha däkmini Galilea ska.

⁴Ije kawä ta kjäkju Samaria kei wa. ⁵Jekäi idemi jukläyäkä tso etka Samaria kei kie kī Sicar ni ska. Je ska alemana ka mele mikle Jacob wa iyaba José ia. ⁶Je ska ishäkä jar bile Jacob wa diklä talanaklä. Je ska Jesús demi shtirinawa jetkawä je kjä kīka. Jera kawä rä las doce kjena. ⁷Jera alaklä ekla Samaria wa dejuté diklä wayäkäk. Jera Jesús te isha ia:

—Diklä mo 'sia 'swä yanak.

⁸Ata jera iwa dulanak wa minemi jukläyäkäka ñanak tjuak.

⁹Jera je Samaria wa te ikúka:

—¿Ba rä Judío wa, ata yis dä alaklä Samaria wa, maikäi je ia ba te diklä kie yanak na?

Je sha ite rä, ¿ka jiye kuna ta? Judío wa irä, Samaria wa irä, jewa rä ka däkwa kuna ña ska. ¹⁰Jera Jesús te ikúka:

—Ba wa ijuñelewa kuna ji tso Säkeklä wa menak sa ia, ñakäi yi te ma ia isheke diklä mo 'sia rä ra, je ia ba te ikiemi, jera ije te ba ia diklä kseka memi.

¹¹Jera je alaklä te ikúka:

—Säkekewa, je diklä jar dä kamii, ñakäi ka ba wa ji kuna iwayäkäkläka. ¿Mai jera ba te je diklä kseka tse na?

¹²Ata ¿ba rä sä ká Jacob tsata na? Ije te jí diklä talanaklä biatana sä ia. Je ya ije te, iyabala te, ibewak te.

¹³Jera Jesús te ikúka:

—Jí diklä yäk wa bena jer bärmi ni, ¹⁴ata yi te diklä meke yie je ya ra, ka je jer bának jia mik ani. Jekäi je diklä meke yie je tsikirmi ije jarka jöikwä jöikwä, ije senakläni kseka jekjeje.

¹⁵Jera je alaklä te isha:

—Säkekewa, je diklä mo 'sia ka yis jer bánaklä jia, ñakäi ka yis däkjä jia jí ska diklä wayäkäk.

¹⁶Jera Jesús te isha:

—Ma cho ma senaklä kiäk, jekäi bä bitäni.

¹⁷Ñerä je alaklä te ikúka:

—Ka yis dä senaklä ta.

Jera Jesús te isha ia:

—Bäi ba te isha rä, ka yis dä senaklä ta ni. ¹⁸Ma wa ibakle cinco, ata jira ma wa itso je rä ka ma senaklä si kuna. Jekäi ba te isha rä iyina si.

¹⁹Jekäi je ssa je alaklä te ra, ite isha ia:

—Säkekewa, yie issa ra, ba rä Säkeklä ktäklei. ²⁰Sä ká wa mikle wa te Säkeklä oloitsa rä jí katsä bata ska, ata bas te ishe Säkeklä oloitsäklä kei rä Jerusalén ska ebä.

²¹Jera Jesús te ikúka:

—Sanüle nüle wa, yis ktä kukö. Ikei dämiwa jia bas wa Sa Ká oloitsäklä ka jí katsä ska kuna, ñakäi ka Jerusalén ska kuna. ²²Bas ka jer kone

jibä oloitseke bas te rä iä, ata sá wä ijuñer jibä oloitseke sá te rä. ¿Ka jiye kuna ta? Tsatkeneksa datse rä Judío wa jami kika. ²³ Ikei däkewä jia, jira je dewä kja, Säkeklä oloitsäk si wa wä Sa Kä oloitsäklä iwikblu wa, ñakäi iwä ioloitsäklä si. Sa Kä te jekäi ioloitsäk wa ne yuleke rä. ²⁴ Säkeklä rä wikblu iä. Je kika ioloitsäk wa kiana ioloitsäk rä wikblu ne wa, ñakäi ioloitsäk si.

²⁵ Jera je alaklä te isha Jesús ia:

—Yis wä ijuñer Mesías daju, ale kinak Cristo ni. Mika je deju ra, ije te sa jer kuemi ji bena wa.

²⁶ Jera Jesús te isha:

—Yis ne irä, je ne ktä kaldu

ba ra rä.

²⁷ Jera ñawäsaka iwä dulanak wa dejuluni. Jera iktäte alaklä ra te ijewa malechachawä. Ata yi ani wä ka ichakane: “¿Ji sherke ba ki rä?” “¿Jiye ba kapakäke ije ra rä?” ²⁸ Jekäi alaklä te i uyaka wi duachatana. Jekäi imineju jukläyäkä ska. Jera ite isha ditsä ia:

²⁹ —Sä shkä jäiyi ekla suak. Ji biköle wakblele yis wä je shani ije te yis ia. Je rä le Säbäkäksä rä.

³⁰ Jekäi je jukläyäkä ska ditsä bitejulu Jesús suak. ³¹ Ka idäba yika ra iwä dulanak wa te isha ia:

—Rabí, bä yäkö.

³² Jera ite ikúka:

—Yis wä ji tso ñanak ka

Bas wätkö jile tkele ki su ak iälinawä e na. (JN 4:35-36.)

juñer bas wā.

³³ Jera iwā dulanak wa te isha ña ia:

—Bäräle yilé wā jile de iia iwā ñanak.

³⁴ Jera Jesús te isha:

—Yis patkäkté ki ji shena onak je wāk irä, ji mele iwā yis ia onak je enewākwa irä, je ne rä yis ia ra ñanak käi rä. ³⁵ ¿Ka irä bas te ishe: ‘Däli tiäklä kei sher jia cuatro mes’ na? Ata yie ishe bas ia, bas wätkö däli tkele kiswak, iälinawā kja suruu tenak.

³⁶ Itiäk wa torte kja. Jekäi ijewa te iwä senak jekjeye shtä tapawē kate. Je rä itkäk irä itiäk irä jewa ssenäklä anaa ñara. ³⁷ Je rä jishtä ishe käi: ‘Ekla rä itkäk, isaka rä itiäk.’ Je rä iyina si. ³⁸ Jekäi yis te bas patka däli tiäk, mai bas wakwa ka shkablele kuna shtä ska. Kjuawa wa shkable kja, ata jira bas dewā ña ijewa ra shkabläk.

³⁹ Jekäi je jukläyäkä ska Samaria wa chulij te Jesús biketsa je alaklä te ji paka ijewa ia kika. Ije te iktei sha rä jikäi: “Ji biköle wakblele yis wā je shani ite yis ia.” ⁴⁰ Je Samaria wa demi Jesús wäki ra, jewa te ikuka jia senak iwakwa shana. Jekäi isena je ska ka böiki. ⁴¹ Jera Jesús te ijewa pakta oloi jami ditsä saka chulij te ibiketsa. ⁴² Je itä ki ijewa te isha je alaklä ia:

—Jira sá te ije biketsa, ka irä ba te isha ebä kika

kuna, ata sá wakwa te ije ktä ssa kika. Jewa sá wā ijuñer iyina si ije ne rä kajiska wa tsatkäksa.

Sa tsakui kjaneiwak yaba bänani

⁴³ Dos día deka ra, je ska Jesús minejumi däkmini Galilea ska. ⁴⁴ ¿Ka jiye kuna ta? Iwakeiwā iyile rä: “Säkeklä ktäkleiwa rä ka dälätsalewā kuna iwakei kei ska.” ⁴⁵ Idemi Galilea kei ska ra, Galilea wa te ikiawā jer baawa. ¿Ka jiye kuna ta? Jesús te ji wā saka saka Jerusalén ska ikei kjewe shana je sua ijewa te, ijewa dastana ña ikei kjewak kika. ⁴⁶ Jekäi Jesús demini Caná Galilea ska ale iwā diklä ialewā vino ye ska. Jekäi Capernaúm ska sa tsakui kjaneiwak ekla yaba jäiyi duärawā. ⁴⁷ Jera ije te ijuña Jesús bitejute Judea ska deni Galilea ska ra, iminejumi Jesús yuläk. Jekäi ite ikia pjoo minak iyaba bäiwakni, yëë iduärawā kika. ⁴⁸ Jera Jesús te isha je sa tsakui kjaneiwak ia:

—Ke bas ku jile ole kjuawa ijuenäklä ye irä, ji ka sule sa wā shtä irä, je suopa ra, ka bas wā yis biketsanak kuna.

⁴⁹ Jera je sa tsakui kjaneiwak te iküka:

—Säkekewa, sä shkä ka yis yaba duäwaba yika.

⁵⁰ Jera Jesús te isha iia:

—Ma chōni. Ba yaba sērmi jia.

Jera ije te Jesús ktä kuka iyina si. Jekäi iminejumi ni.
⁵¹ Jera bulirishtä idamiju jia ra, ikjanaklä wa bite inälei tsak. Jekäi ijewa te isha iia:

—Ba yaba kalme jia kseka.

⁵² Jera ite ichaka ijewa ia:

—¿Bikō kawä ra ijalmana ni rä na?

Jera ijewa te iküka:

—Yiki la una ipatsena ni.

⁵³ Jera ikä jer kua ite je hora ne ska Jesús te isha iia: “Ba yaba sērmi jia ni” rä. Je ne kika ije te Jesús biketsa, ñakäi bena iju ska tso wa te.

⁵⁴ Je ne rä Jesús te ji wä botäbä kicha däkä ijuenaklä ye Galilea ska, itso Judea ska deni ra.

Karalewä bäinani

5 ¹ Je itä ki Judío wa wä jile kei kjewaklä je dewani. Jekäi Jesús minejumi däkka Jerusalén ska. ² Je jukläyäkä kjätkeleksa kjäshtäklä etka kie Oveja ni, je ska diklä talanaklä yöle tso je kie hebreo í Betesda ni. Je kjä jami ju jarbe tso yöle cinco. ³ Je nikü na dueta wa tso tapalewä tai diklä wäbukanakē küssäk, ka wä wajuenak kuna wa käi, klä sululewq wa käi, karale wä wa käi. ⁴ ¿Ka jiye kuna ta? Maiskale maiskale ra, ángel bitäkejüté te diklä wäkkepe, jera yi jek jawachäba säkätä

¿Ba ki ishena ma me bäirpa na? (JN 5:5-7)

ijarka iwäbukanakē itä kika ra, jera mane shtä due te ikteke käi je rä bäinakni.

⁵ Je ska jäiyi ekla kalme. Je duaté treinta y ocho año kje.

⁶ Je kalme sua Jesús te ra, ite ijuña mikle iduaté rä. Jera ite ichaka iia:

—¿Ba ki ishena ma me bäirpa na?

⁷ Jera je dueta te ikuka:

—Säkekewa, diklä wäbukanakē ra ka yis wä yi kuna yis tsakmiwä diklä na, ata yis jekäkeka minakwä diklä na ra, kjuawa ebä kjäkewä yis wätsakba.

⁸ Jera Jesús te isha iia:

—Ma jeköka. Bä kápäklä köka. Ma cho.

⁹ Jera ñawäsaka ibäinani.

Jekäi ite ikäpäklä kaka minejumi. Ata je ona rä sábado wa. ¹⁰ Je ne kika Judío

wa te isha je bäina ni ia:

—Jir dä sábadó. Ka ká kuna bá kápáklä tsaklämi.

¹¹ Jera ije te ikúka:

—Ñera yis bäiwak ne te yis ia isha: “Bä kápáklä köka, ma choni” rä.

¹² Jera ijewa te ikúka:

—¿Yi te ma ia isha: ‘Bä kápáklä köka, ma choni rä na?’

¹³ Ata je bäinani wá ka ijuñer yi irä. ¿Ka jiye kuna ta? Jesús jek tsáksa je ska ditsä tso chulij shana kika. ¹⁴ Jarere shtära Jesús te je bäinani kuani Templo ska. Jera ite isha ia:

—Issö, bä bäinani, ata ke ba ku ji yakei wakbla jia, ka jile eena si onaklä bá uká jami.

¹⁵ Jekäi imine te Judío wa ia ishani Jesús ne te ibäiwani rä.

¹⁶ Je bata kika Judío wa te Jesús weikami, sábadó wa ite jekäi iweke kjuéi. ¹⁷ Jekäi Jesús te isha ijewa ia:

—Yis Kä shkablä kate jia. Jekäi yis shkablä kate ñaebä.

¹⁸ Je kjuéi kíta ijewa te Jesús ktaklewa. Ka je rä ite iwá sábadó uká jami ebä kika kuna, ata je rä ite isha Säkeklä rä iká, jéwa ijek sha irä Säkeklä rä ñaebä ni kika.

Yi wá kawä mele Jesús ia

¹⁹ Je kika Jesús te isha ijewa ia: “Kte si wa, kte si wa yie ishe bas ia, Säkeklä yaba je wakei ia ka ji onak, ata iká te ji weke je sueke

ije te, je jami ebä ije te ji weke. Jekäi ji weke iká te käi, ñaebä je weke iyaba te. ²⁰ ¿Ka jiye kuna ta? Iká wá iyaba shkal tai. Jekäi ji weke ite je kjasheke ite iyaba ia. Ata ji ole iwá je tsata iká te ikjashemi iyaba ia iwá onak. Je te tsi bas malechechewa. ²¹ Maikäi iká te sa shkiwekekani sa senaklä kseka je suta iyaba te sene kseka meke yi ia issena imak käi. ²² Jekäi ñakäi iká wá ka yi ani ktei wabiketsanaksa, ata iyaba ne kuka ite sä ktei wabiketsäksq rä. ²³ Je rä biköle wá iyaba oloitsäklä jishtë ijewa te iká oloitse käi. Ata manele wá ka iyaba oloitsane ra, je wá ñakäi ka iká ipatkäkté oloitsane.

²⁴ “Kte si wa, kte si wa yie ishe bas ia: Yi te yis ktä ssa ra, ñakäi yis patkäkté biketsa ra, je sermi jekjeye. Ka je rä ktei wabiketsaleksa kuna jia bukanak. Jekäi ka je kuna jia dulewa, ata je katke rä kseka. ²⁵ Kte si wa, kte si wa yie ishe bas ia, ikei tkenawa, jira je dewa kja, je ska sä dulechawa wa te Säkeklä yaba ktä ssämi. Jekäi je ktä ssäk wa sermi kseka. ²⁶ Jishtë iká ser jek oloi jami je suta ite ima iyaba ia ije senaklä jek oloi jami. ²⁷ Nakäi ite kawä ma iyaba ia iwá sä ktei wabiketsäkläksa, je rä ditsä yäbei kika. ²⁸ Ke bas maletena je ktei yika. ¿Ka jiye kuna ta? Ikei dämiwa

je ska sa tso sä itäbiäklä
ska bena te ije ktä ssëmi.
²⁹ Jekäi ijewa dämiksa. Sa sele
wämo wa shkirmikani senak
kseka; ata sa sele yakei wa
shkirmikani bukanak.

Jesús dä patkele Säkeklä wä

³⁰ “Ka yis ia jile onak jerwa.
Ata yis te issëke käi, je jami
yie sä ktei wabiketseksa
rä. Je ne kika yis te sä ktei
wabiketseksa rä wämo ebä.
¿Ka jiye kuna ta? Yis te
iweke ka yis wakei ki ishene
onak käi kuna, ata jishtë yis
patkäkté ki isherke onak käi.
³¹ Ikuna yis wakei jek pakä
ra, je rä ka iyina si kuna.
³² Ata yis kteishäk rä kjuawa.
Jekäi yis wä ijuñer je te yis
ktei sheke rä iyina si. ³³ Bas
te yis ktei chakäk wa patkami
Juan säwäukewak wäki, jera
ije te ji rä iyina si je ktei sha.
³⁴ Ka yis ki yi sher kuna yis
ktei shäk, ata yie jí sheke rä
bas tsatkenakläksa. ³⁵ Juan
bakle rä jishtë tsini wäkaleka
oloo käi ka niwäk. Bas ssëna
ssënak anaa je oloika berbena
balana. ³⁶ Ata jile tso yis ktei
shäk Juan te yis ktei sha tsata.
¿Ka je rä maikäi kuna ta?
Yis te iwete jishtë Sa Kä te
ijuatana yis wä onak käi, je
ne te ikjasheke Sa Kä wä yis
patkeleté rä. ³⁷ Jekäi Sa Kä
yis patkäkté, je wakei te yis
ktei sha. Ka bas wä ije rä ktä
ssële kuna; ñakäi ka bas wä
iwakei rä sule kuna. ³⁸ Ñakäi

ka bas wä ije ktä kuna bas jer
na del ye. ¿Ka jiye kuna ta?
Ka bas wä ale patkeleté ije
wä je biketsane kika. ³⁹ Bas
jek yuäke tsana kte yöle
wa. ¿Ka jiye kuna ta? Bas te
ibiketse je kte oloi jami bas
sermi jekjeye. Je yöle te yis
ktei sheke. ⁴⁰ Ata ka bas ssëne
däkwä yis jami bas senaklä
kseka.

⁴¹ “Ditsä te sä kjeisheke, ka
je kiewa yis te. ⁴² Ata yis wä
bas juñer bäi bas jer ska ka
bas wä Säkeklä shkal. ⁴³ Yis de
rä yis ká kie jami, ata ka bas
wä yis kinewa, ata yilé me
bitäk iwakei kie jami ra, jera
je kiemiwä bas te. ⁴⁴ Ka bas ia
yis biketsanak. ¿Ka jiye kuna
ta? Bas wakwa ña kjeishäke
je kiekewä bas te, ata Säkeklä
eklabä me sä kjeishäkpa, ka je
payule kuna bas te. ⁴⁵ Ke bas
ku ibiketsa yie bas kjatiemi Sa
Kä ia. Ata Moisés, ale bas wä
biketsanak bäi si, je ne te bas
kjatiemikä rä. ⁴⁶ Ata bas ku
Moisés ktä kuköpa kte si ye
ra, bas te yis ktä kukemi kte si
ye. ¿Ka jiye kuna ta? Moisés
te yis ktei yuatana. ⁴⁷ Ata
ka bas wä Moisés wä iyöle
je kolone kte si ye kuna ra,
¿maikäi bas ia yis ktä kolor
kte si ye na?”

Jesús te cinco mil chewa

(Mateo 14.13-21; Marcos
6.30-44; Lucas 9.10-17)

6 ¹ Je itä ki Jesús minejumi
Galilea tipei ami kata, je

Galilea tipei kie etkäta Tiberias ni. (JN 6:1)

tipä kie etkä rä Tiberias ni.
² Jera ditsä dami t̄ai ije itä
 k̄i. ¿Ka jiye kuna ta? Ijewa
 te is̄ua ra Jesús te dueta
 wa bäiwerak̄a ijuenak̄lä
 ye. ³ Jera Jesús minek̄a k̄a
 kichei k̄i, je ska ij̄etkaw̄a iw̄a
 dulanak wa ra. ⁴ Jera Judío
 wa w̄a Säktäk̄w̄a Bakleju kei
 kjewak̄lä je kei sher j̄ia elkje.
⁵ Nerä Jesús wākak̄a ra, ite
 is̄ua ditsä dar t̄ai iwāk̄i. Jera
 ite ichaka Felipe īa:

—¿Mai s̄a ma pan t̄juak j̄i
 ditsä w̄a ñanak?

⁶ Jesús te jekäi ichaka īa
 iw̄a ijuñak̄lä jiräni iw̄a ikuk̄a
 ta í, ata iwakei w̄a ijuñer k̄ja
 ji w̄e mar ite. ⁷ Jera Felipe te
 ikúka:

—Dosciento denario^a ka
 je dākka pan t̄juak̄lä menak
 ditsä bena īa k̄je berberiri añi.

⁸ Nerä Jesús w̄a dulanak

wa saka Andrés, je rä Simón
 Pedro el, je te isha Jesús īa:

⁹ —Jí ska dulaklei yaba
 kaldu je w̄a cebada w̄a yöle
 pan ye shk̄a cinco, ñakäi nima
 yabala botäbä, ata ¿maik̄ai je
 kjela dāk̄sa je ch̄ulii wa k̄ika
 na?

¹⁰ Jera Jesús te isha:
 —Ditsä pakö ña jäkläk̄w̄a.

Je ska k̄a rä tala ebä
 manee. Jekäi iñajaklaw̄a.
 Jera jäiyi wa ebä dāk̄a rä
 cinco mil. ¹¹ Nerä Jesús te
 pan kukaw̄a. Jera ite isha
 Säkeklä īa: “Wekte bara.”
 Jera ite ibalap̄ja ma ditsä t̄so
 ña jäklelechaw̄a wa īa. Je s̄uta
 ite nima balap̄ja bikö ijewa
 k̄i isherke k̄ai. ¹² Jera bena
 ss̄enachaw̄a ra, ite isha iw̄a
 dulanak wa īa:

—Iuk̄ala at̄ana je tapaw̄oni
 ka iweikanaklaw̄a kuna añi.

a 6:7 Dosciento denario rä s̄a shk̄a blä ocho mes säkei kjena.

*Jera bena ssénach̄a w̄a .
(JN 6:12-13)*

¹³ Jekäi cebada w̄a yöle pan ye cinco je w̄aukä juleks̄a yäkäk w̄a w̄a je shtani ijewa te, je te canasta pshiw̄a w̄a doce. ¹⁴ Ñerä Jesús te jekäi iw̄a kjuawa ijuenaklä ye je sua ditsä te ra, jera ijewa te isha:

—Iyina s̄i ije ne rä ale Säkeklä ktäklei dākē kajiska rä.

¹⁵ Jesús jer na ide ditsä dämi iwäk̄i itsakmi tākili wa kolonakw̄a ijewa tsakui ye. Je k̄ika ije minekajuni eklabä ka bata k̄ika.

Jesús shka tipä bata k̄i

(Mateo 14.22-27; Marcos 6.45-52)

¹⁶ Katuirdaw̄a ra iw̄a dulanak wa minejulumini tipä kjä ska. ¹⁷ Je ska inajachaw̄a kono naka minemi tipä ami kata dākmi Capernaúm ska. Jera katuinaw̄a kja yée, ata ka Jesús dajuena. ¹⁸ Ñerä siw̄a junaté tai, je te tipä tjewak̄a tai. ¹⁹ Jekäi ijewa te kono juerami cinco seis kilómetro kjena, jera ijewa te isua ra Jesús dajuté klä wa tipä bata k̄ika alemana kono säkätä jami. Jekäi ijewa suanachaw̄a

tai. ²⁰ Jera ije te isha:

—Ke bas suana. Yis irä.

²¹ Jekäi ijewa ssēna ana*̄*a ikiäk̄w̄a kono jarka. Jera ñawäsaka idemi mai imikē rä ska.

Ñanak s̄a senaklä kseka

²² Bulirishtä ra je ch̄ulii wa atanatana ami kata ibitejulu ska, jewa jer kua ite ra jebä kono rä, ata ka je k̄i Jesús mita ña iw̄a dulanak wa ra, ata ijewa ebä minemi ik̄ika rä. ²³ Jera kono saka dar Tiberias ska dejulu mai ale Säkekewa te wekte bara sha Säkeklä iq̄ éna ra ijewa pan ña ska. ²⁴ Jekäi je ch̄ulii te isua ra ka Jesús juena j̄ia je ska ñakäi iw̄a dulanak wa ka juena j̄ia iska, jera inajiak̄a je kono dejulu naka minejulumi Capernaúm ska Jesús yuläk.

²⁵ Jewa te Jesús kua tipä

*Ke bas suana, yis irä.
(JN 6:19-20)*

ami kata ska ra, jera ite
ichaka iia:

—Rabí, ¿bikö kje ba de jíka
rá na?

²⁶ Jera Jesús te ijewa kúka:

—Kte s_i wa, kte s_i wa yie
ishe bas ia, bas te yis yuleke,
ka je rá yis wá ji ole ijuenaklä
ye je sua bas te k_ika kuna,
ata je rá bas te pan ña ssëë
ebä ne k_ika. ²⁷ Ke bas shk_abla
ñanak weikanakwá shtä ebä
yuläk, ata we bas shk_ablö rá
ñanak sá senewak jekjeye ka
weikanakwá kuna shtä je ne
yuläk. Ditsä yäbei je te bas
chewemi je shtä wa. ¿Ka jiye
kuna ta? Sá Ká Säkeklä te je
ne nia ioloi wa rá k_ika. ²⁸ Jera
ijewa te ichaka Jesús ia:

—¿Jibä wak sá kiana sá wá
ji sherke Säkeklä k_i onak je
waklä rá na?

²⁹ Jera Jesús te ikúka:

—Ji sherke Säkeklä k_i onak
je rá iwá patkeleté je ebä
biketsäk.

³⁰ Jera ijewa te isha iia:

—¿Ji wemi ba te kjuawa
ijuenaklä ye sáwq sunak sá
wá ba biketsäklä ye ra rá na?
¿Ji wé mar ba te rá na? ³¹ Sá
ká wa te maná ña ká ssilewá
pjoo ska. Je rá jishtä kte yöle
te ishe kái: ‘Ije te pan dar
kajöir ma ijewa ia iwá ñanak.’
a

³² Jera Jesús te ijewa kúka:

—Kte s_i wa, kte s_i wa yie
ishe bas ia, je pan dar kajöir

ka je mene bas ia rá Moisés
wá kuna. Ata yis ká ne te pan
s_i dar kajöir je meke bas ia
rá. ³³ ¿Ka maikái kuna ta? Je
pan menak Säkeklä wá, je ne
rá ale kajöir ska dawaju sene
kseka mak kajiska wa ia rá.

³⁴ Jera ijewa te isha Jesús ia:

—Säkekewa, ba k_u je pan
mo sá iq del.

³⁵ Jera Jesús te isha:

—Yis ne rá pan sá senaklä
kseka. Jekái yi dákewá yis
jami, je ka kotanak jia báli
wá mik ani. Ñakái yi te yis
biketsa, je ka jer bának jia
mik ani. ³⁶ Ata je rá jishtä
yis te isha bas ia kái, bas wá
yis s_ule, ata ka bas wá yis
biketsane kuna. ³⁷ Ata bena
yi meke Sa Ká te yis ia, jewa
ne rá dákewá yis jami. Ñakái
yi dákewá yis jami, je ka
junaksá yis wá mik ani. ³⁸ ¿Ka
jiye kuna ta? Yis biteleju rá
kajöir, ka je rá ji sherke yis
wakei k_i je wak kuna, ata je
rá ji sherke yis patkäkté k_i
je ne wak. ³⁹ Yis patkäkté k_i
isherke rá jikái: yi mele ije
wá yis ia, jewa mane ani ka
weikanakläwá kuna yis uká
jami, ata sá kei batajekje ra
yis wá ijewa shkiwakläkani
kseka. ⁴⁰ Yis Ká k_i isherke rá
jikái: je rá bena iyaba suakwa
kái, ibiketsäk wa kái, jewa
senaklä jekjeye; ñakái sá kei
batajekje ra, yis wá ijewa
shkiwakläkani.

⁴¹ Jera Judío wa te Jesús sha yakei ña ia, ije te isha: “Yis ne rá pan biteleju kajöir dá,” je kika. ⁴² Jekäi ijewa te isha ña ia:

—¿Ije rá ka Jesús José yaba na? ¿Iká irá iamí irá jewa rá ka sa wá sunak na? ¿Maikái jira je te ishe yis biteleju rá kajöir ska na?

⁴³ Jera Jesús te isha ijewa ia:

—Ke bas ku yis sha yakei ña ia. ⁴⁴ Sa Ká yis patkakté, je wá ka sä sséne dákwa yis jami ra, jera yi ani ka dákwa yis jami. Jekäi sa kei batajekje ra, yis te jewa shkiwemikani.

⁴⁵ Säkeklä ktäklei wa wá iyöle te ishe rá: ‘Ijewa bena paktemi Säkeklä te.’^a Jekäi bena yis Ká ktä ssäk wa, ñakái yönak yis ká jami wa, jewa dämiwá yis jami.

⁴⁶ “Ka yi ani wá Sa Ká süle; ata ale dar Säkeklä ska, jebä ne wá isüle rá. ⁴⁷ Kte si wa, kte si wa yie ishe bas ia, yi te yis biketsa je sermi jekjeje.

⁴⁸ Yis ne rá pan sa senaklä kseka. ⁴⁹ Bas ká í wa te maná ña ka ssilewá pjoo ska, jeiráta ijewa duachawá. ⁵⁰ Ata jí ne rá pan dawaju kajöir ska, yi te je ña ra je ka duäkläwá ye rá.

⁵¹ Yis ne rá pan kseka biteleju kajöir dá. Yilé te je pan ña ra, je sermi jia jekjeje. Je pan menak yis wá ka biköle ska wa senaklä kseka, je rá yis wakei yaka.”

⁵² Jesús te isha jekäi ra, jera je te Judío wa kjuatkewaká ñara. Jekäi ijewa te isha ña ia:

—¿Maikái ije te iwakei yaka memi sa ia katanak rá na?

⁵³ Jera Jesús te isha ijewa ia:

—Kte si wa, kte si wa yie ishe bas ia, ka bas wá ditsä yäbei je yaka katane ra, ñakái ka je pi yane ra, jera ka bas dá kseka kuna. ⁵⁴ Yi te yis yaka kata ra, yis pi ya ra, je sermi jekjeje. Jekäi sa kei batajekje ra, yis te ije shkiwemikani. ⁵⁵ ¿Ka jiye kuna ta? Yis yaka rá katanak si, yis pi rá yanak si. ⁵⁶ Yi te yis yaka kata ra, yis pi ya ra, je ser dá balewá yis jami, ñakái yis ser dá balewá ije jami. ⁵⁷ Jishtë Sa Ká senak kseka te yis patkaté, jekäi yis ser dá ije oloi jami, je suta yi te yis yaka kata ra, jera je sermi yis oloi jami. ⁵⁸ Je ne rá pan biteleju kajöir ska rá. Ka je rá jishtë sa ká í wa wá ñnale bata ska ra del ijewa duachawá käi kuna. Ata yi te je pan ña ra, je sermi jekjeje.

⁵⁹ Je ktei wa Jesús te sa pakta Capernaúm ska ña paktäklä jui na.

Chulii te Jesús jawá

⁶⁰ Ñerä ijewa te je ssa ra, Jesús wá dulanak wa chulii te isha:

—Je kte rá därere. ¿Yi ia je kolor na?

⁶¹ Jesús jer kya ite ra, iwa dulanak wa ktewē kate je te, jera ite isha ijewa ia:

—¿Je ne te bas ktewē kate rä na? ⁶² Jekäi ra ikuna rä bas te ditsä yäbei makajuni mai ikätkä säkätä ska je sua ra, ¿jera me je wemi bas te na? ⁶³ Säkeklä wikblu ne rä sene kseka mak sa ia rä, ata sa yaka ia ka sa tsatkenak. Yis wa ji yile bas ia je kte rä wikblu iá, ñakäi je rä sene kseka. ⁶⁴ Ata bas sha tsō ka jewa wa yis biketsane kuna.

Jesús te jekäi isha rä iwa ijuñer kja säkätä mane wa wa ka ije biketsane kuna kika, ñakäi yibä te ije juemiksa ikukäkwā wa ia rä kika.

⁶⁵ Jera ite isha:

—Je ne kika yie isha kja bas ia, yi ani ka dākwa yis jami, ka Sa Ká wa issēne dākwa yis jami ra.

⁶⁶ Jera je kei wa iwa dulanak wa chulii te ijawatana ka shkene jia ira.

⁶⁷ Jera Jesús te ichaka iwa dulanak wa doce ia:

—¿Je suta bas jer ssēna yis jākwa na?

⁶⁸ Jera Simón Pedro te ikúka:

—Säkekewa, ¿yibä jami sá mimi? Ba te ji shekē ne wa sa sermi jekjeye rä. ⁶⁹ Sá te ba biketsa, ñakäi sá wa ijuñer ba ne rä ale sikii patkele Säkeklä kseka wa rä.

⁷⁰ Jera Jesús te isha:

—Yis wa bas doce kolole yis

wa dulanak wa ye, ata bas sha ekla rä be.

⁷¹ Je rä Judas ne sha ite rä, ale Simón Iscariote wa yaba. Ije rä iwa dulanak wa doce ekla, ata je ne te Jesús juemiksa jia ikukäkwā wa ia rä.

Ka ikei dāwāba

7 ¹ Je itä kika Jesús shka Galilea shana. Ka issēne shkāk Judea shana, je ska Judío wa ki ishena kotanakwa kika. ² Ata ikei tkenawa kja Judío wa wa Ju Yabala Yuäklä je kei kjewäklä ra, ³ jera Jesús el wa te isha ije ia: —Ma cho jí ska däkmi Judea kei ska, ba te ji wekē kjuawa je suaklä je ska ba wa dulanak wa wa. ⁴ Yi ssēna palei juñenak ra, je ka kiar ji wak jakika. Ba te jekäi iwekē kjuawa ra, jera je wo bena wāna.

⁵ Iwakei el wa bä jibä wa ka ije biketsane kuna, je kika ite isha jekäi ia. ⁶ Ñerä Jesús te isha ijewa ia:

—Ka ikei dāwāba yis minaklä, ata bas ia ra ka tsō rä kjermita minak. ⁷ Kajiska wa jer ki ka bas iar kuna, ata jewa jer ki yis ne iarke rä, je rä ji wekē ijewa te je shekē yiste je rä yakei ni kika. ⁸ Jekäi bas cho je kei kjewak. Ata ka yis mi kuna ji kjera je kei kjewak, ka yis kei dāwāba kika.

⁹ Jekäi ite isha ená ra, jera

iatana Galilea ska.

Jesús demi ikei kjewak

¹⁰ Ata Jesús el wa minejulu kja ikei kjewak ra, jera ñakäi ije mineju, ata jakika, ka juñele kuna. ¹¹ Ñerä Judío wa te Jesús yule dami ikei kjewe ska. Jekäi jewa te ichake rami:

—¿Me je re na?

¹² Ñakäi ditsä tapana chulii te ipake tso ña ia jalmana. Moska te ishe: “Je rä ditsä bäi”; ata isaka te ishe: “Kai, je te rä sä wäyueke.” ¹³ Ata yi ani wa ka iyineka bena wa ssënak käi, isuanachawa Judío wa yika kika.

¹⁴ Jera je kei kjewaklä dami kja moshä ra, Jesús dekqu Templo ska te sa paktami. ¹⁵ Jera Judío wa malechachawa ije te ji sheke te. Je kika ijewa te ichaka ña ia:

—Ka ije rä yöle kuna. ¿Jera maikäi ije wa ji juñer bäi na?

¹⁶ Jera Jesús te ikuka te isha ijewa ia:

—Yis kajuñe ka je rä yis wakei cha kuna, ata je mele rä yis patkäkté ne wa. ¹⁷ Yilé jer ssëna iwak Säkeklä ki ishena käi ra, jera je jer kuemi ite yis kajuñe rä mele Säkeklä wa iräle, ata ji sheke yie rä yis wakei jer wa iräle. ¹⁸ Yi te sa pakteke iwakei jer wa ra, je te iweke rä iwakei kjeishakläpa ditsä wa. Ata yi ki ipatkäkté ne shena kjeiyinak bäi rä ra,

je te ji we rä bulée. Ka je jami ji yakei kuna.

¹⁹ “Bas ia kawei meletana Moisés wa, ata bas sha yi ani te ka je wawe kuna. ¿Jiye jera bas ki yis shena kotanakwa na?”

²⁰ Jera je chulii wa te Jesús kúka:

—Ba rä kololewa be wa. ¿Yi ki ba shena kotanakwa na?

²¹ Jera Jesús te ikúka:

—Etkabä yis te ji wá, je te bas bena malechachawa. ²² Ñera Moisés wa bas pakale matsü kjuä tiäk, ata ka je rä Moisés te kuna, ata sa ká í wa te. Jekäi sábado wa bas te jäiyi wa matsü kjuä tieke. ²³ Bas te jäiyi wa matsü kjuä sherke tenak sábado wa je tieke kawei mele Moisés wa ka shiriwaklä ra, ¿jiye bas kjuatkachawa yis da, yie ekla bäiwani bäi sábado wa kika rä na? ²⁴ Ke bas ku ji wabiketsaksa kje ji juerke jami kuna, ata bas ku ji wabiketsaksa bulee si.

Jesús dä säbäkäkksa

²⁵ Jera senak Jerusalén ska wa sha te isha ña ia:

—¿Ka je Jesús ne ktekewa ijewa te rä na? ²⁶ Ñera je ktä kaldu bena wäkata ska, ata yi ani wa ka ji shäta ia. Bäräle sä wäkiri wa te ibiketsa iyina si Säbäkäkksa irä. ²⁷ Sa wa ijuñer mai je Jesús dar dä, ata mikä Säbäkäkksa de ra, yi ani wa ka ijuñer mai idar dä.

²⁸ Ñerä Jesús te sa paktami Templo na. Jekäi ite isha täkii:

—Bas wa yis sule, ñakäi bas wa ijuñer mai yis dar dä. Ata ka yis dene rä yis wakei jer wa kuna. Yis patkäkté ka sule bas wa, je te ji we rä bulee.

²⁹ Ata yis wa ije sule, yis bitele rä ije ska kika, ñakäi ije ne te yis patkate rä.

³⁰ Jekäi ite isha kika, ñawäsaka ditsä te ije kukekewa. Ata ka yi ani wa ikolonewa si, ka ikei däwaba kika. ³¹ Ata sa tapar tso eena shana chulii te ije biketsa. Jekäi ite isha ña ia:

—Mika Säbäkäkksa de ra, jera ¿je te ji wemi kjuawa ijuenaklä ye ije tsata na?

Guardia wa patkele ikukäkwa

³² Fariseo wa te issa je chulii wa te jekäi Jesús pake tso ña ia jalmana. Je kjuiei chui wa tsakuï wa irä, Fariseo wa irä te Templo kjänanak wa patkami Jesús kukäkwa.

³³ Jera Jesús te isha ijewa ia:

—Yis sermi jia rä elkjebä bas shana, jera yis majumini yis patkäkté wäkika. ³⁴ Bas te yis yulemi, ata ka bas ia yis konak. Mai yis katke ska, ka bas däkmi.

³⁵ Jera Judío wa te ichaka ña ia:

—¿Maka ije te ibiketsa minak ka konak sa ia rä na? Bäräle iminaju rä senak

Judío wa minelemi Griego wa shanaka, je ska Griego wa paktäk. ³⁶ Ije te isha: ‘Bas te yis yulemi, ata ka bas ia yis konak, ñakäi ka bas däkmi mai yis katke ska.’ ¿Jiräni je wa rä na?

Diklä kseka dämiksa

³⁷ Jera je kei kjewaklä bata rä dälätsalewa si. Je día í wa Jesús jek duaka te isha täkii:

—Yi jer bárke ra, jewa kutepa yis ska iyäk. ³⁸ Yi te yis biketsa ra jewa ia iormi jishtë kte yöle te ishe käi, jewa jar ka diklä kseka dämiksa diklä tai ye. ³⁹ Je rä Säkeklä wikblu ne sha ite. Je rä menak Jesús biketsäk wa ia. Ata je kei wa ka Säkeklä wikblu merba, ka Jesús oloi karkaba kika.

Sa ña balabutsa Jesús kjuiei

⁴⁰ Je chulii wa te je kte ssa ra, mo ska te isha:

—Iyina si ije ne rä Säkeklä ktäklei däre rä.

⁴¹ Ata isaka te isha:

—Ije ne rä Säbäkäkksa rä.

Ata isaka te isha:

—¿Ba ishe Säbäkäkksa bitämi Galilea ska na? ⁴² Ñera kte yöle te ishe rä Säbäkäkksa däre rä David batala ekla, ñakäi je bitämi rä ju tso elkje kie Belén ska, mai David datse ska.

⁴³ Jekäi ijewa ña balabutsa Jesús kjuiei. ⁴⁴ Ijewa moska ssëna ikukäkwa, ata yi ani wa ka ikolonewa.

Yi ʔni ka ktäta ije käi

⁴⁵Ñerä Templo kjänanak wa patkelemi Jesús kukäkwa wa dejuluni chui wa tsäkuï wa irä Fariseo wa irä jewa wäki ni. Jera ijewa te ichaka Templo kjänanak wa ia:

—¿Jiye ka bas te itsete rä na?

⁴⁶Jera ijewa te ikúka:

—Mik ʔni ka yi ʔni ktäta ije ktäke käi.

⁴⁷Jera Fariseo wa te isha:

—¿Ñakäi bas wakwa ña jachawa wäyönak na?

⁴⁸¿Mane sä wäkiri wa irä Fariseo wa irä te Jesús biketsa na? ⁴⁹Ata je chuïï wa wa ka kawei juñer, jewa rä weikalechawa.

⁵⁰Jera Nicodemo, ale dastana säkätä Jesús wäki, je rä ijewa sha ekla, je te isha ijewa ia:

⁵¹—¿Ka irä sa kawei te ishe, säkätä yi rä kjatele kiana ktä ssenak ijuñklä ji wa ite käi, kjepa iktei wabiketsekeksa rä na?

⁵²Jera jewa te ikúka:

—¿Jera ñakäi ba rä Galilea wa na? Ma jek yuö tsana kte yöle jami. Jewa ba te ijuñemi Säkeklä ktäklei mane ʔni ka je bitele Galilea ska kuna.

Alaklä manenak

⁵³Je ska bena minejulumï ijuka ni ekla ekla.

8 ¹Ata Jesús minejumi Olivo Yäkä Bata ska.

²Bulirishtä sañir ebä ra

idejumi Templo ska. Jera bena ña tapawani ira. Jekäi ijekawa te ijewa pakta. ³Ñerä alaklä kole ikawakblewate käi, je detse Jesús wäki kaweiwa ña yöle wa irä Fariseo wa irä wa. Je paka ijewa te jek duäkcha ijewa sha moska. ⁴Jekäi ijewa te isha Jesús ia:

—Sapaktäk, jí alaklä kona ikawakblewate si ska. ⁵Jera kawei yöle ska Moisés te sa paka je shtä wa ktäkwa tele jak wa. Ata çjiräni ba te je she na?

⁶Je chaka ite Jesús ia wäsiwa jiräni iwa ikukä ta í kika, jewa iwa ije kjatiäkläwapa. Ata Jesús jek buawa te ishäkä yua ijulasku bata wa. ⁷Jekäi ijewa te iwächakewa kita. Jekäi ijek paruakani te isha ijewa ia:

—Bas shana yi tso ka nuita, je ku je alaklä tiö jak wa säkätä.

⁸Jera Jesús jek buawani te ishäkä yuani. ⁹Ijewa te je ssa ra, jera iminemi ekla ekla, säkätä säkeyake wa skami. Jera Jesús irä, je alaklä kaldu ijewa sha moska irä, jewa ebä atana. ¹⁰Ñerä Jesús jek paruakani te ichaka ia:

—Sanüle nulewa, ¿me ijewa re na? ¿Yi ʔni ka kuna jia ba ki nui jawaka na?

¹¹Jera je alaklä te ikúka:

—Säkekewa, ka yi kuna jia. Jera Jesús te isha ia:

—Ñakäi ka yis wa nui

janakka ba kika. Ma choni, ka
bä te ji yakei wakble kuna jia.

Yis dä ka oloi ye

¹² Je ska Jesús ktani ijewa ra
te isha:

—Yis ne rä ka oloi ye
kajiska wa ia rä. Jekäi yi mike
yis da ra, jera ka je shkäk jia
ka yée naka mik qni. Ata je
dami rä ka oloi sa senaklä
kseka oloika.

¹³ Jera Fariseo wa te isha
Jesús ia:

—Jewa ba wakei jek
pakäke, je rä ka iyina si kuna.

¹⁴ Jera Jesús te ikúka:

—Ikuna yis wakei jek pakä
ra, je rä iyina si. ¿Ka je rä jiye
kuna ta? Yis wa ijuñer mai
yis dar dä, maka yis ma rä.
Ata ka bas wa ijuñer mai yis
dar dä, maka yis ma rä. ¹⁵ Bas
wakwa jerike jami bas te sä
wabiketseksa, ata ka yis te yi
ani wabiketseksa. ¹⁶ Ata ikuna

yis te sa wabiketsaksa ra, je rä
wabiketsaleksa bulee. ¿Ka jiye
kuna ta? Ka yis wa je onak rä
eklabä kuna, ata yie je we rä
Sa Kä yis patkäkté jera ñara.

¹⁷ Bas kawei yöle te ishe rä,
isuak bol te jile ktei sha ra, je
rä iyina si. ¹⁸ Jekäi yis wakei
jek pakä jishtë isuak ekla käi,
ñakäi Sa Kä yis patkäkté je te
yis ktei sheke jishtë isuak el
käi.

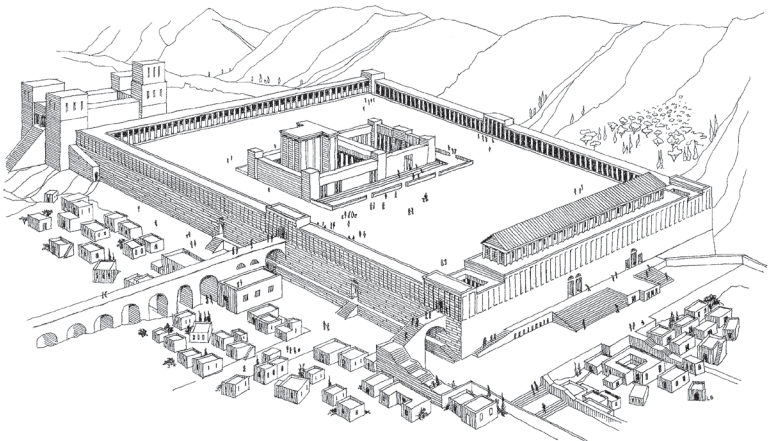
¹⁹ Jera ijewa te isha Jesús ia:

—¿Mai ba kä katke rä?

Jera Jesús te ikúka:

—Ka bas jer kor yi yis dä ia,
ñakäi yi rä yis kä rä ia. Ikuna
rä yi yis dä ku bas jer kuopa
ra, jera bas jer kuemi yi yis kä
rä te ñakäi.

²⁰ Jesús te je kte wa sa
pakta Templo na mai ofrenda
jiäklä ska, ata yi ani wa ka ije
kolonewa. ¿Ka jiye kuna ta?
Ka ikei däwaba kika.

Jesús te sa pakta Templo na. (JN 8:20)

Yis majumi

²¹ Etäbä kicha Jesús te ishani ijewa ia:

—Yis majumi; bas te yis yulemi, ata bas duämiwa ji yakei wakblele bas wa je nuije. Mai yis ma rä je ska ka bas däkmi.

²² Jera Judío wa te isha ña ia:

—¿Ijek ktäkewä le irä? ¿Jiye ite isha: “Mai yis maju je ska ka bas däkmi ni” rä?

²³ Jera Jesús te isha ijewa ia:

—Bas dar dä kajiska; yis dar dä kajöir ska. Bas dä kajiska wa; ka yis dä kajiska wa kuna.

²⁴ Yie isha, bas duämiwa ji yakei wakblele bas wa je nuije. ¿Ka jiye kuna ta? Ka bas wa ibiketsane yis ne ije rä ra, bas duämiwa ji yakei wakblele bas wa je nuije.

²⁵ Jera ijewa te ichaka Jesús ia:

—¿Yi ba rä na?

Jera Jesús te ikúka:

—Je rä jishtë säkätä yis wa bas ia iyileté je rami jia kai.

²⁶ Yis wa kte tso jia yinak tai bas ia, ñakäi yis kiana bas ktei wabiketsäksa nuita. Ata yis patkäkté ktä rä iyina si. Jekäi ije wa ji yile ssële yis wa je ebä sheke yie kajiska wa ia.

²⁷ Ata ka ijewa jer kone ia Jesús te rä Sa Ká ne sheke rä. ²⁸ Je ne kika Jesús te isha ijewa ia:

—Mika bas te ditsä yäbei tkaka kashakika ra, je kjepa bas jer kuemi ite yis ne ije rä.

Ñakäi je kjepa bas jer kuemi ite ka yis wa jiani one yis wakei jer wa kuna, ata Sa Ká wa yis pautäle je ebä ne sheke yis te rä. ²⁹ Yis patkäkté je kaldu yis da. Ka Sa Ká wa yis janewa eklabä. ¿Ka jiye kuna ta? Ji te ije ssëwe bäi je ebä weke yis te maitjä.

³⁰ Jesús te jekäi isha ra, jera chulii te ije biketsa.

Sä rä deleksani kjermita

³¹ Jera Jesús te isha je Judío wa ibiketsäk wa ia:

—Bas chatkawä yis te kte sha jami ra, bas dämiwa yis wa dulanak wa si ye, ³² ñakäi bas jer kuemi ji rä iyina si te. Jekäi ji rä iyina si te bas bäkemiksa.

³³ Jera ijewa te isha Jesús ia:

—Sä rä Abraham batala.

Jekäi mik ani ka sä rä kololewä kuna yi ani kjanaklä ye. Jera ¿maikäi ba te ishe sä ia bas bakanamiksa na?

³⁴ Jera Jesús te ikúka:

—Kte si kte si wa yie ishe bas ia, ji yakei wakbläk je rä kololewä ji yakei wakble wa ikjanaklä ye. ³⁵ Jekäi kjanaklä ka senak iblui ju na jekjeye, ata blu yaba sermi iju na jekjeye. ³⁶ Jekäi Säkeklä yaba te bas bakaksa ra, jera bas dämiksa kjermita si. ³⁷ Yis wa ijuñer bas dä Abraham batala. Ata bas ki yis shena rä kotanakwa, ka bas ki yis ktä kiar kika. ³⁸ Sa Ká ra yis kaldu ra, ji sua yis te kai, je ne

pakeke yis te rä. Ata ji sha bas ká te ssële bas wä, je ne weke bas te rä.

³⁹ Jera ijewa te ikúka:

—Abraham ne rä sá ká rä.

Jera Jesús te isha:

—Ikuna iyina sî bas dä

Abraham batala ra, bas te iwemi jishtë Abraham wä iole kái. ⁴⁰ Säkeklä wä ji rä iyina sî yile ssële yis wä, je ebä ne sha yie bas ia rä, ata jira bas kî yis shena rä kotanakwä. Abraham wä ka jekäi ione. ⁴¹ Ata bas te iweke jishtë bas ká te iweke kái.

Jera ijewa te ikúka:

—Ka sá kole rä ñalawä wa kái kuna. Sá Ká rä eklabä, je rä Säkeklä.

⁴² Jera Jesús te ijewa ia isha:

—Ikuna rä Säkeklä rä bas Ká ra, bas te yis shkäliblemi. ¿Ka jiye kuna ta? Yis bite rä ije ska, je ne deju jiska rä. Ka yis dene kuna yis wakei jer wa, ata ije te yis patkaté kîka yis de rä. ⁴³ ¿Jiye ka bas jer kor yie ji sheke je ia na? Je rä ka bas ia yis ktä kolor kîka. ⁴⁴ Bas dä bas ká betsakui jami. Jekäi bas ssërke iwak jishtë je bas ká kî ishena onak kái. Säkätä sî bite rä jira, ije rä sä ktäkwa, ñakäi ije rä ji rä iyina sî dokoitsäk, ije jami ji rä iyina sî ka kuna kîka. Ije kayuäke ra, jera ite isheke iwakei del jami, idel dä kayuäk kîka, ñakäi ije ne rä kayue wätsikiwakkä rä. ⁴⁵ Je kîka yis te kte sî sha, je ka

kuke bas te. ⁴⁶ ¿Mane bas sha ia yis kjatermi yis dä ji yakei wakbläkni na? Yis te kte sî ne sha ra, ¿jiye ka bas te yis ktä kúke na? ⁴⁷ Yi rä Säkeklä jami ra, je te rä ji sheke Säkeklä te je ssëke. Ata ka bas dä Säkeklä jami kuna, je kîka ka bas te ji sheke ite je ssë kuna.

⁴⁸ Jera Judío wa te Jesús kúka.

—Sá te isha ba rä Samaria wa, ñakäi ba rä kololewä be wä, ¿ka je sha sá te rä bulee na?

⁴⁹ Jera Jesús te ikúka:

—Ka yis dä kololewä kuna be wä. Yis te rä yis ká ne oloi kekä. Ata bas te yis kukawä diekjela. ⁵⁰ Ka yis wakei kî ishene yis me oloi karkapa. Ata ekla kaldu je kî ishena rä yis me oloi karkapa. Jekäi ije rä sä ktei wabiketsäkksa.

⁵¹ Kte sî wa, kte sî wa yie ishe bas ia, yi te yis ktä dälätsa ra, mik ani ka je duäkwa.

⁵² Jera Judío wa te ikúka:

—Jirje sa te isua ra ba rä kololewä be wä. Abraham duawä, ñakäi Säkeklä ktäkleiwa duachawä, ata ba te ishe yi te ba ktä dälätsa ra, mik ani ka je wä duewa shkäl ssënak. ⁵³ ¿Ata ba rä sa ká Abraham tsäta na? Je duawä, ñakäi Säkeklä ktäklei wa duachawä. Ata ¿yi ba rä je jek shä jekäi rä na?

⁵⁴ Jera Jesús te ikúka:

—Ikuna yis jek oloi kaka ra, je rä ka wata. Ata yis oloi

käkkä je rä yis ká, ale bas wä kinak bas Keklä í ni. ⁵⁵ Ka bas wä ije sule, ata yis wä ije sule. Yis kuna ishäk ka yis wä ije sūleni ra, jera yis dä kayuäk bas käi. Ata yis wä ije sule, ñakäi yis te iktä dälätse. ⁵⁶ Bas ká Abraham ssëna anaa sī, ije te yis día í suemi kīka. Jekäi ite je sua; je te issëwä anaa.

⁵⁷ Jera Judío wa te ikúka:

—Ka ba dākāba cincuenta año, jera ¿maikāi ba wä Abraham sule na?

⁵⁸ Jera Jesús te ikúka:

—Kte sī wa, kte sī wa yie ishe bas ia, ka Abraham kunaba yika, yis dä.

⁵⁹ Je ne kīka ijewa te jak katulakā iwā itiäklä. Ata ije jek blawā ijewa yika. Jekäi Templo ska iminejumi.

Ka wä wajuenak kuna

9 ¹ Jekäi Jesús damiju ñalā wa ra, ekla kole ka wä wajuenak kuna je sua ite.

² Jera Jesús wä dulanak wa te ichaka ia:

—Rabí, ¿yi wä je ñak kate ije konaklä ka wä wajuenak kuna rä na? ¿Iwakei wä na, ata iamī wä, iká wä?

³ Jera Jesús te ikúka:

—Ka je ñak kuna iwakei wä, iamī wä, iká wä kuna. Ata je rä ji or Säkeklä ia je kjayinaklä ije jami. ⁴ Kawä kalme jia ra, yis kiana yis patkäkté je kjaneiwak. Ata katuirmiwa, je kei wa yi ani ia ka ji onak jia. ⁵ Ata jí yis

kaldu jia kajiska ra, jera yis dä ká oloi ye kajiska wa ia.

⁶ Je sha ite ukä ska ra, ikjali tjua ishäkä kī je wājabawā ite, je dölí wa ite je ka wä wajuenak kuna wābala pachā.

⁷ Jera ite isha ia:

—Ma cho wä paskuäkni diklä talawaklä kie Siloéni ska. (Je kte wa rä patkelemi).

Jekäi imineju wä paskuäk; je dajuni ra iwābala wajuena bäi. ⁸ Jera senak ipajami wa irä, ñakäi yi wä irä sunak del jile kaku kiäk irä, jewa te ichaka ña ia:

—¿Ka je ne rä ale del kätkä jile kaku kiäk rä na?

⁹ Jera moska te isha;

—Je ne irä.

Ata isaka te isha:

—Ka irä je kuna, ata ijuer ije suta.

Ata iwakei te isha:

—Yis ne irä.

¹⁰ Jera ijewa te ichaka ia:

—Jera, ¿maikāi bā wä wajuena rä na?

¹¹ Jera ite ikúka:

—Ekla kie Jesús, je te dōli

Dōli wa ite ka wä wajuenak kuna wābala pachā. (JN 9:6-7)

wäjabawā, jewa ite yis wäbala pacha. Jera ite isha 'sia: 'Ma cho Siloé ska wä paskuäk.' Jekäi yis dastana wä paskuäk. Jera yis wä wajuenta.

¹² Jera ijewa te ichaka iia:

—¿Me je de?

Jera ite ikúka:

—Ka 'swā ijuñer.

Wä wajuele wächakena

¹³ Jera ijewa te je bakle ka wä wajuenak kuna je tsami Fariseo wa wäkika. ¹⁴ ¿Ka jiye kuna ta? Jesús te döli wäjabawā, ñakäi ite iwä wajuewā sábadó wa kika.

¹⁵ Je ne kika Fariseo wa te iwächakewā maikäi iwäbala wajuenta rä käi. Jekäi ite isha ijewa ia:

—Ite yis wäbala pacha döli wa; jekäi yis wä paskua ra, jera yis wä wajuenta.

¹⁶ Jera Fariseo wa sha te Jesús sha ña ia:

—Ka je rä patkele Säkeklä wā kuna, ka ite sábadó dälätse kika.

Ata ijewa sha te isha:

—Ikuna ije rä ji yakei wakbläk ra, ¿maikäi ije ia ji or jekäi ijuenaklä ye?

Jekäi ijewa te ibiketsa kjuawa kjuawa. ¹⁷ Jera etäbä kicha ijewa te je ka wä wajuenak wächakewani:

—¿Ji ni ba wakei te bä wä wajuewak je wakei she na?

Jera ite ikúka:

—Je rä Säkeklä ktäklei.

¹⁸ Ata Judío wa wā ka

ibiketsane ije rä ka wä wajuenak kuna, je ne wäwajuenta rä, ata ijewa te je wäwajuele ami irä iká irä kiate wächakenak kjepa ijewa te ibiketsa ije ne irä. ¹⁹ Jera ijewa te ichaka iia:

—¿Jí rä bas yaba na? ¿Jí ne rä bas wā yinak ikole rä ka wä wajuenak kuna ni rä na? Jera ¿maikäi jira iwä wajuerke na?

²⁰ Jera ijewa te ikúka:

—Iyina si je rä sá yaba, ñakäi iyina si je kole rä ka wä wajuenak kuna. ²¹ Ata maikäi iwä wajuenani räle je ka juñer sá wā. Ñakäi yi te iwä wajuewā räle je ka juñer sá wā. Je rä säkenawā, je wakei ia ichakö. Iwakei te bas kükemi.

²² Iká irä iamí irä suanachawā Judío wa yika kjuéi ijewa te ikúka jekäi rä. ¿Ka jiye kuna ta? Judío wa rä ña jer kole kja, manele te ishe Jesús dä Säbäkákksa ni ra, je rä junaksā ña paktäklä jui ska.

²³ Je ne kika iká iamí te isha: “Je rä säkenawā, je wakei ia ichakö.”

²⁴ Jekäi etäbä kicha jewa te je bakle ka wä wajuenak kuna kiateni. Jewa te isha iia:

—Säkeklä ne kjeishö kte bäi wa. Ata sá wā ijuñer je ditsä rä ji yakei wakbläk.

²⁵ Jera ite ikúka:

—Yis wā ka ijuñer ije rä yakei wakbläk iräle, kai iräle, ata yis wā jí ebä ne juñer

dä: Säkätä ra ka yis dä wä wajuenak kuna, ata jira yis wä wajuenta.

²⁶ Jera jewa te ichakani iia:

—¿Me ma wá ite rä na?

¿Maikäi ba wäbala wajuewa ite rä na?

²⁷ Jera ite ijewa kúka:

—Yis te isha kja bas ia, ata ka bas wa isséne. Jera ¿jiye bas te issakle ni? Ata ¿ñakäi bas sséna dákwa ije wa dulanak wa ye na?

²⁸ Jera jewa te ijañetsa te isha:

—Ba rä ije ktä kukäk. Ata sá rä Moisés ktä kukäk. ²⁹ Sá wa ijuñer iyina si Säkeklä kta Moisés da. Ata ka sá wa ije juñer maka ije datse räle.

³⁰ Jera je wä wajuele te ijewa kúka:

—¿Je rä maikäi na? Ije te yis wäbala wajuewa, ata ka bas wa ijuñer maka idatse rä. ³¹ Sa wa ijuñer Säkeklä wa ji yakei wakbläk wa ka ktä ssénak, ata yi rä Säkeklä oloitsäk ñakäi ji wak jishtë ikj ishena käi, je ne ktä ssé ite rä. ³² Mikle bite rä jira kje ka yi wa isséle sa kole ka wä wajuenak kuna je wä wajuewa yi te. ³³ Ikuna rä ije rä ka patkele kuna Säkeklä wa ra, ka je ia ji onak.

³⁴ Jera ijewa te isha:

—Ba kole del ji yakei ebä wakbläk ¿maikäi je ia sá pautanak na?

Jera ijewa te ijuaksa.

Wä wajuele te Jesús biketsa

³⁵ Jesús te issa ije junaksa je kuani ite ra, jera ite ichaka iia:

—¿Ba te ditsä yäbei je biketsa na?

³⁶ Jera ite ikúka:

—Säkekewa, yis ia ishö yi irä yis wa ije biketsäkläpa.

³⁷ Jera Jesús te ikúka ni:

—Ba wa ije sule kja. Je ne ktä kaldu ba ra rä.

³⁸ Jera ite isha Jesús ia:

—Säkekewa, yie ba biketsa si.

Jera ijetkawa wakte Jesús oloitsäk.

³⁹ Jera Jesús te isha:

—Yis de kajiska rä sä ktei wabiketsäksa, sä ka wä wajuenak kuna wa wä wajuenaklä, ñakäi sä wä wajuenak wa je ianakläwa ka wä wajuenak kuna.

⁴⁰ Jera Fariseo wa sha tso Jesús säkätä jami wa te je ssa ra, ijewa te ichaka iia:

—Jera ¿sá rä ka wä wajuenak kuna na?

⁴¹ Jera Jesús te ikúka:

—Bas kuna ka wä wajuenak kuna ra, jera ka bas dä nuita. Ata bas te ishe: ‘Sá wä wajuer’, je kika bas dä nuita jia.

Oveja kjätkele kjäshtäklä

10 ¹ Kte si wa, kte si wa yie ishe bas ia, yi ka bakanewa oveja kjätkeleksa kjäshtäklä si ska ra, ata ikjawaju kjuawa ska ra, je

wakei rä jakbläk, je rä sa küssäk ñälä kī weikanak. ²Ata yi kjawaju ikjäshtäklä ska ra, je ne rä oveja kjānanak sī rä. ³Je ia ikjä kukäk te ikjäye jaweķe. Ñakāi je ktā ssē oveja te. Jekāi ite ioveja chakeķe ikie jami; je kjepa ite ijeķeksā iektaka. ⁴Jekāi ioveja bena jaksā ite ra, ije mīķe iwākse. Jekāi jewa mar iitā kī, ijewa wā iktā rä ssēnak kīka. ⁵Ka oveja minak kjuawa itā kī, ata je yika ijewa julurtkāmi, ka iwā kjuawa wa ktā rä ssēle kuna kīka.

⁶Jekāi Jesús te ipaka ditsā ia jile she jami, ata ka ijewa jer kone ji sha ite rä ia.

Oveja kjānanak bāi

⁷Je ne kīka Jesús ktani ijewa ra te isha: “Kte sī wa, kte sī wa yie ishe bas ia, yis ne rä oveja kjāklāwā rä. ⁸Bena bakle yis yikaba jewa rä jakbläk wa ebā, sa küssäk ñälä kī weikanakwā ebā. Ata je oveja wa wā ka ijewa ktā ssēne. ⁹Yis ne rä sā kjāklāwā rä. Yilē kjawaju je ska ra, je rä tsātkenakksā. Jekāi ije kjāmiwaju dāmiksaju. Jekāi ite tala kuemi.

¹⁰“Jakbläk wa dāķe rä oveja jakiblāk, iktākchawā, iweikākchawā. Ata yis de rä ijewa senāklā kseka, ka kseka ebā kuna, ata isenāklā bāi sī.

¹¹Yis ne rä oveja kjānanak

Yisdā oveja kjānanak bāisi. (JN 10:11)

bāi sī rä. Oveja kjānanak bāi rä jek juakksā duākwa oveja tsātkenāklāksā. ¹²Ata oveja kjānanak tonak, ka je rä iwakei sī kuna, ka je rä ikjānanak sī kuna. Jekāi mīķa je te lobo^a sua idaju ra, jera oveja jekewātana ite, iturķemi iyika. Jekāi lobo te oveja kteķe, je te isaka juluwetķekemi iyika. ¹³Ikjānanak turķemi ije rä tonak ebā kīka, ñakāi ka je jer jami oveja dālār kuna kīka.

¹⁴“Yis ne rä oveja kjānanak bāi sī rä. Yis wā yis oveja rä sunak, ñakāi yis oveja wā yis dā sunak. ¹⁵Je rä jishtë Sa Kā wā yis dā sunak, ñakāi yis

a 10:12 Lobo rä oveja ña mei chichi suta tā i.

wa ije rä sunak käi. Jekäi yis dä jek juakksa duäkwä yis oveja tsatkenakläksa. ¹⁶ Yis wa oveja saka tso, ka je rä jí oveja kjätkele tso wa kuna. Yis kiana ijewa jäkté ñakäi. Jewa te yis ktä ssëmi. Jekäi oveja bena dämiwä eyaka yebä, kjänanak ta eklabä. ¹⁷ Yis Kä wa yis shkäl. ¿Ka jiye kuna ta? Yis dä jek juakksa duäkwä kika, je ukä ska yis jekäkläkani senakni. ¹⁸ Yi ani ia ka yis kotanakwä kuna, ata yis wakei jek juakeksa duäkwä. Jekäi yis ia ka tso yis jek juakläksa duäkwä, ñakäi yis ia ka tso yis jekäkläkani senakni. Yis ia je kawei ma rä yis Kä te.

¹⁹ Jera Jesús te jekäi isha bata kika Judío wa ña balabutsaksani. ²⁰ Jekäi chulii te isha:

—Je rä kololewä be wa. Je rä yuletelewä. ¿Jiye bas te ije ktä ssëke jia rä na?

²¹ Ata moska te isha:

—Ikuna ije rä kololewä be wa ra, jera ka ije ia ktenak jekäi. ¿Maikäi be ia ka wäbala wajuenak kuna bäirni na?

Judío wa te Jesús dokoitsawä

²² Templo siki teleni mikle je kei kjewaklä dewani. Je rä ka tsel kei wa. ²³ Jera Templo juitä kī ju yöle jarbe kie Salomón ni, je nikika Jesús shkä kaldu. ²⁴ Jera Judío wa te Jesús kjäbutrawä te ichaka

ia:

—¿Bikö sä kiana ikissäk ba wa ishäklä sä ia rä na? Ba rä Säbäkäksa ra, ishökä sä ia bulee.

²⁵ Jera Jesús te ikúka:

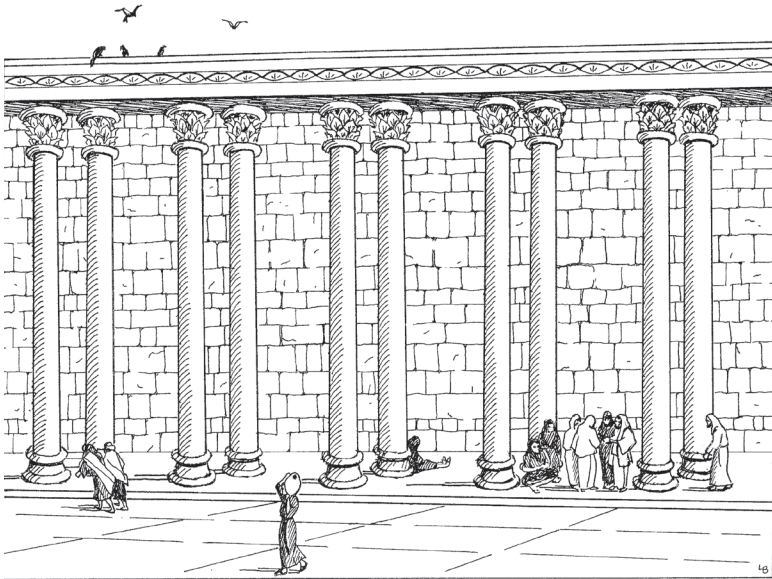
—Je rä yíle kja yis wa bas ia, ata ka bas wa yis ktä kolone iyina si ye. Ñakäi yis te ji weke kjuawa yis Kä kie oloi jami, je te ikjasheke yi yis dä. ²⁶ Ata ka bas wa je biketsane, bas dä ka yis oveja wa kuna kika. ²⁷ Yis oveja wa te yis ktä ssëke; ñakäi yis wa ijewa rä sunak. Jekäi ijewa mike yis itä kī. ²⁸ Yie ijewa ia sene jekjeje meke. Je kika ka ijewa rä weikanakchawä kuna mik ani; ñakäi yi ani ia ka ijewa bakanakksa yis jula na. ²⁹ Yis Kä ijewa mak yis ia, je rä biköle tsata. Je kika yi ani ia ijewa ka bakanakksa Sa Kä jula na. ³⁰ Yis irä Sa Kä irä je rä etka yebä.

³¹ Jera etäbä kicha Judío wa te jak katulakani iwä Jesús tiäklä. ³² Jera Jesús te isha ijewa ia:

—Yis te ji wä bäi tai bas wäna jishtä Sa Kä te yis paka iwak käi. ¿Je sha mane bata kika bas te yis ktekewä jak wa rä na?

³³ Jera Judío wa te ikúka:

—Ka sä te ba tie jakwa rä ji ole ba wä bäi kika kuna, ata ba ktäke yakei Säkeklä ukä jami kjuēi, ñakäi ba rä ditsä ebä, jeiräta ma jek shä ba rä Säkeklä ni je kjuēi.

Ju yöle jarbe kie Salomón. (JN 10:23-24)

³⁴ Jera Jesús te ijewa kúka: ^a

—Ata ɔka bas kawei yöle te ishe rä: ‘Yie isha bas dä säkeklä wa ni’ na? ³⁵ Jekäi kte yöle rä ka tsenak junakmi kuna. Jekäi ikuna rä yi iä Säkeklä ktä rä mele je wakwa sha ite säkeklä wa ni ra, ³⁶ jera ɔmaikäi ale Sa Ká wä kolole patkeleté iwä kajiska, je she bas te iktäke yakei Säkeklä ukä jami, je ite isha ‘Yis dä Säkeklä yaba ni’ je bata kika rä na? ³⁷ Jekäi yis ká te yis paka ji wäk je ka one yis wä ra, jera ke yis biketsa. ³⁸ Ata ka bas wä yis ktä biketsane iyina si ra, jera we bas ku yis biketsö yis Ká te yis paka iwäk je weke yis te kika.

Jekäi ra bas jer kormi, näkäi bas te ibiketsemi Sa Ká rä yis jami, näkäi yis dä Sa Ká jami.

³⁹ Nerä etäbä kicha Judío wa te Jesús kukekewä, ata ikjaksaju ijewa yika.

⁴⁰ Jekäi iminejumi ni Jordán ami kata mai Juan wä sä wäokle säkätä ska. Jeka isena.

⁴¹ Je ska chulii date iwäki. Jera ijewa te isha:

—Nera Juan säwäukewäk wä ka ji ole kjuawa kuna ijuenaklä ye. Ata jini ije te Jesús ktei sha je biköle rä iyina si.

⁴² Jekäi je ska chulii te Jesús biketsa.

a 10:34 Salmos 82:6

Lázaro duawa

11 ¹Ekla kie Lázaro duärawa. Je ser dä ju tso elkje shtëna kie Betania ska. Je ska María irä iel Marta irä ser dä. ²Je María ne rä ale Säkekewa klä kika perfume tkäkjuami rä, ñakäi iklä pasikäk itsakukä wa rä. Lázaro, ale duärawa, jerä ijewa jake. ³Ñerä ikuta wa te kte patkami Jesús ia jikäi: —Säkekewa, ma wa shkãta duärawa.

⁴Ata Jesús te issa ra, ite isha:

—Je due ia ka iduäkwa kuna, ata je due rä Säkeklä oloi kanakläka, jewa Säkeklä yaba oloi kanakläka.

⁵Jesús wa Marta irä iel irä Lázaro irä jewa shkaldä tai.

⁶Ata ite ijuña Lázaro duaksa ra, jera isena jia ka böiki ikatke ska. ⁷Je ukä ki ite isha iwã dulanak wa ia:

—Sä shkãni etäbã kicha Judea kei ska.

⁸Jera ijewa te isha iia:

—Rabí, ata jí kukjuna Judío wa te bä ktekwã kial jak wa. ¿Jera ma mikeni je ska na?

⁹Jera Jesús te ikúka:

—¿Ka irä kapiana rä doce hora na? Jekäi sa me shkãk kapiana ra, jera ka sa klasku tkenakwa. ¿Ka jiye kuna ta? Ka oloi tso kajiska jewa sä wã wajuerke. ¹⁰Ata sa me shkãk katuil na ra, jera sä rä klasku tkenakwa, ka sä wãna ka oloi juer kika.

¹¹Jesús te je sha enã ra, jera ite isha iwã dulanak wa ia:

—Sa wa shkãta Lázaro kapawa, ata yis majumi ishkiwãkni.

¹²Jera iwã dulanak wa te isha:

—Säkekewa, ikuna ikapawa irä ra, tsi ibäirkani.

¹³Ijewa te ibiketsa Jesús te kãpe si je ne sheke rä, ata iduawa ne sha ite rä. ¹⁴Je ki Jesús te ijewa ia isha bulee:

—Lázaro duawa. ¹⁵Ata yis ssena anaã ka yis katke kuna je ska kika. ¿Ka jiye kuna ta? Je rä kianak bas ia, bas wa yis biketsãklä. Jeirãta sä shkã iwãki.

¹⁶Jera iwã dulanak Tomás kie etkã Kolo ni, je te isha isaka Jesús wa dulanak wa ia:

—Sã shkã ira duãkchawa ña.

Jesús dä sa shkiwãkãni

¹⁷Jesús demiju ra, ite ijuña Lázaro itäbinawa kja cuatro día. ¹⁸Betania rä alemana Jerusalén ska tres kilómetro kjena. ¹⁹Jekäi Judío wa demi chulii Marta irä María irä jer pablãk, ijake duawa kika.

²⁰Ñerä Marta te ijuña Jesús daju ra, jera imineju inãlei tsak, ata María atãna ju ska.

²¹Jera Marta te isha Jesús ia:

—Säkekewa, ikuna ba katkepa jí ska ra, ka yis jake dunewa. ²²Ata yis wa ijuñer del maitjä ji biköle kiekë ba te Säkeklä ia je memi ite ba ia.

²³ Jera Jesús te isha iia:

—Bä jáke shkirmikani.

²⁴ Jera Marta te isha:

—Yis wā ijuñer ije

shkirmikani rä mikā bena shkirkəkani sã kei batajekje ska.

²⁵ Jera Jesús te ikúka:

—Yis ne rä sã shkiwakkani rä, ñakäi yis ne rä sene kseka rä. Jekäi mane yis biketsäk wa duawā ra, jewa sermi jia.

²⁶ Je suta bena yi tso jia kseka wa te yis biketsa ra, mik ani ka jewa duäkchawā. ¿Ba te je kte biketsa na?

²⁷ Jera ite ikúka:

—Säkekewa, jekäi irä, yis te ibiketsa iyina si ba ne rä Säbäkäkksä rä, Säkeklä yaba rä, ale dakeju kajiska rä.

Jesús jiaksa

²⁸ Marta te jekäi isha ra, imineju iel María kiäk. Jera ite isha iia jakika:

—Sapaktäk deju. Je te ba kia.

²⁹ María te je ssa ra, ijekaka plaa minejumi iwäki. ³⁰ Jera ka Jesús dämiba je ju tso elkje ska, ata ikaldu jia mai Marta te ikua ska. ³¹ Jera Judío wa kajali María ra ju naka ijer pabläk te isua ijekaka plaa mineju ra, jera ijewa minejulumi iitä ki. Ijewa te ibiketsa imineju rä sä nul bläklä ska jia.

³² Jekäi María demi Jesús kaldu ska te isua ra, ijek jawami plaa wakte iklä säkätä

jami te isha iia:

—Säkekewa, ikuna ba katkepa jí ska ra, ka yis jáke dunewā.

³³ Jesús te María jiake sua, ñakäi Judío wa de ira wa jiate jela sua ra, jera issenawa shiana, ijer ianawā tai. ³⁴ Jera Jesús te ichaka ijewa ia:

—¿Mai bas te iblawā rä na?

Jera ijewa te ikúka:

—Säkekewa, sä shkã isuak.

³⁵ Jera Jesús jiaksa. ³⁶ Je ne kika Judío wa te isha ña ia:

—Ije suo. Je rä iwa shkata tai.

³⁷ Ata moska te isha:

—Ije te ale ka wā wajuenak kuna je wā wajuewā ra, ¿maikäi ka je ia ji or ka Lázaro duäklawā ye rä na?

Lázaro shkīnakani

³⁸ Jera Jesús ssenawani shiana. Jekäi idemi sq nul bläklä ska. Je rä ishäkä wājar kjäitäle jak tai wa. ³⁹ Jera Jesús te isha:

—Jak tso juomi.

Ata je duawā kuta Marta te isha:

—Säkekewa, ije jalanakā kja nuu, je wā kã tso cuatro día kika.

⁴⁰ Jera Jesús te isha iia:

—Ata čka yis wā iyine ma ia ma jer jano ra, ba te Säkeklä oloi suemini na?

⁴¹ Jera ijewa te jak tsajuami. Jera Jesús wäkaka jöikje te isha:

—Wekte ba ra Papá, ba

te yis ktä ssa kika. ⁴²Yis wa ijuñer ba te yis ktä ssë maitjä. Ata yie ishe jikäi, yis säkätä jami kajali wa wa issäklä, ijewa wä ibiketsäklä iyina si ba ne wä yis patkeleté rä.

⁴³Ite je sha ená ra, jera iana tákii:

—Lázaro, bä kuteksa.

⁴⁴Jera je dulewä deksaju klä pabutälewä jula pabutälewä sua kukälawa, ñakäi wä pabutälewä sua kukä saka wa. Jera Jesús te isha ijewa ia:

—Ipayöksa ni, ijöwä minak.

Jesús shena kolonakwä

(Mateo 26.1-5; Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2)

⁴⁵Ñerä Judío wa dele

María wäkika wa te ji wä Jesús te je sua ra, jewa sha chulij te Jesús biketsa. ⁴⁶Ata moska minemi Fariseo wa

Lázaro bä kuteksa. (JN 11:43-44)

wäki, jewa te ji wä Jesús te pakani. ⁴⁷Je kika chui wa tsakui wa irä, Fariseo wa irä, jewa te Sanhedrín wa^a bena tapawawä. Je ska ijewa te ichaka ña ia:

—¿Me sa te iwe na? Ije te ji weke tai ijuenaklä ye. ⁴⁸Jekäi sa te ije jawä bitaba ra, jera bena te ije biketse mar. Je kjepa ra Roma wa dämiyulu sa kikiäklä jui irä sä ditsei wä irä weikächawä.

⁴⁹Jera ijewa sha kie Caifás, je rä chui wa tsakui je año wa, je te isha ijewa ia:

—Ka bas wä jiani juñer.

⁵⁰Ka bas wä ibiketsane saje wa ia ra bäi si rä eklabä me duäkwa saje wa biköle säkei ye, ka saje ditsei wä kalabe tuanakläwä ye.

⁵¹Jekäi ite isha rä ka iwakei jer wa kuna. Ata ije rä chui wa tsakui je año balana kika, ite ibata shaba Säkeklä ktäklei ye jishtë Jesús kiana duäkwa ijewa biköle säkei ye kika. ⁵²Ata ka ijewa ditsei wä ebä säkei ye kuna, ata ñakäi Säkeklä yabala tso bala butsäle ka biköle ska jewa bena tapanakläwä etka yebä. ⁵³Jekäi je día skami ijewa te ibiketsaksq Jesús ktäkwa.

⁵⁴Je kika ka Jesús shkene jia sunak yile wä käi Judío wa shana, ata ijek tsajuami kjuawa demi jukläyäkä kie Efraín ska. Je kei rä alemana

ka ssilewā p̄joo ska. Je ska isēna iwā dulanak wa ra.

⁵⁵ Judío wa wā Sāktākwa Bakleju kei kjewāklā je kei tkenawā. Je k̄ika Judío wa dar je kei bikōle ska minejulumbiba ch̄ulij̄i Jerusalén ska jek siki tewāk je kei kjewē mar yika. ⁵⁶ Jawa te Jesús yule rami. Jekāi idāke Templo ska ra, ite ichakeke n̄a iā:

—¿Maikāi irā bas iā ra? ¿Ka idāk ikei kjewāk na?

⁵⁷ Nerā chui wa tsākui wa irā, Fariseo wa irā, jewa wā kawēi mele rā manele te ijuña mai Jesús katke ra, je wā ibata shāklā ijewa ia, ijewa wā ikukāklāwā.

María te perfume tkajuami

(Mateo 26.6-13; Marcos 14.3-9)

12 ¹ Jekāi Sāktākwa Bakleju kei kjewāklā sher j̄ia seis día ra, Jesús demijū Betania ska mai Lázaro katke ska. Ije ne rā ale dulewā shk̄ilekani Jesús wā rā. ² Je ska ijewa te jile āliwā Jesús iā. Je wachewā Marta te. Je ska Jesús da n̄a tululewā yākāk wa shāna Lázaro kalme n̄a. ³ Nerā María te perfume yöle nardo wak s̄i wa sākeita doloiebā je tsāk̄sa una libra. Jekāi je tkakā ite Jesús klā k̄ika, pasikani ite itsākukā wa. Je te ju jar bena jalawākā jamāa. ⁴ Jekāi Jesús wā dulanak wa ekla Judas

Iscariote wa, je ne te Jesús juemiksā ikukākwā wa iā rā, je te isha:

⁵ —¿Jiye ka je perfume watonejumi tresciento denario^b kjena, sākei menak ka jita wa iā rā na?

⁶ Ka iwā je yine rā ijer jami ka jita wa dālārke k̄ika kuna, ata ije rā jakblāk ne k̄i ite jekāi isha rā. ¿Ka maikāi kuna ta? Ije ne rā ijewa inaklā jui tsāk rā, ata je te ijierke ina je kaku jakibleke. ⁷ Jera Jesús te isha Judas iā:

—Ije jōwā bitaba. Je bla ite rā waṅnak yis itābir mar día í wa. ⁸ Bas shāna ka jita wa tso del, ata ka yis senak j̄ia del bas shāna.

⁹ Judio wa chu li i si te iju n̄a Jesús katke Betania ska ra, jera iminejulumi jeka, ka Jesús ebā suāk kuna, ata n̄akāi Lázaro shk̄ilekani iwā je suāk.

¹⁰ Ata chui wa tsākui wa te iwabiketsaksā n̄aebā Lázaro ktākwa. ¹¹ ¿Ka jiye kuna ta? Je shk̄ilekani bata k̄ika Judío wa ch̄ulij̄i n̄a butsaite ijewa yika Jesús biketsäk.

Jesús demijū Jerusalénka

(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40)

¹² Bulirishtā ra je ch̄ulij̄i wa dele Jerusalén ska ikei kjewāk jewa te ijuña Jesús daju.

¹³ Jekāi ijewa te jāyuk kā tia,

b 12:5 Tresciento denario rā s̄a shk̄a blā un año sākei kjena.

je wäkseka iminejulumi inälei tsak. Jewa te ikjeisha ale täkii:

“iHosana! Bäjje ale daju Säkekewa kie jami rä, ale Israel wa tsakui rä.”^a

¹⁴ Jera Jesús te burro yaba kua, je ki ijētkakā. Je rä jishtë kte yöle te ishe käi:

¹⁵ “Yaba busi Sión,
ke ba suana ji yika;
isuo, ba tsakui dajutē
jetkelekā burro yaba
kika.”^b

¹⁶ Je ona kei ska ra Jesús wa dulanak wa ka jer kone iia. Ata Jesús oloi kanakā kjepa ijewa jer kua ite ra jekäi iona je rä ije ne ktei yöle, ñakäi je kte te ishe ssēta ditsä te iwā iia rä. ¹⁷ Ditsä kajali Jesús da iwā Lázaro kileksā ishākā wäjar naka iwā ishkilekani ra, jewa te je

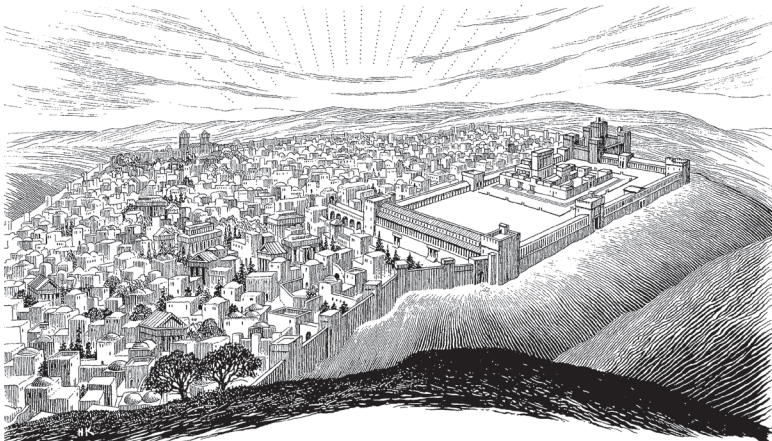
ktei pakani. ¹⁸ Je ne kika je ditsä chulii minejulumi Jesús ñalei tsak rä. ¿Ka jiye kuna ta? Jewa te issa Jesús te jekäi iwā ijuenaklä ye kika. ¹⁹ Ata Fariseo wa te isha ña ia:

—iIsuo! Itjä ka bas waor.
Ñera biköle marmi ijebä ra.

Griego wa te Jesús yula

²⁰ Je ditsä delemi Jerusalén ska Säkeklä oloitsäk ale ikei kjewē marmi ska, jewa shana Griego wa tso. ²¹ Ijewa demi Felipe ia ka kiäk. Felipe dar Betsaida ska, je rä Galilea kei ska. Ije ia ijewa te isha pjoo:
—Säkekewa, sá kiana Jesús suak.

²² Jera Felipe mineju je batashäk Andrés ia. Jekäi Andrés mineju Felipe ra je batashäk Jesús ia. ²³ Jera Jesús te isha ijewa ia:

Jesús demi Jerusalén ska.(JN 12:12)

a 12:13 Salmos 118:25-26

b 12:15 Zacarías 9:9

—Ikei dewa kja ditsä yäbei oloi kanakläka. ²⁴ Kte si wa, kte si wa yie ishe bas ia, ke trigo wädoloi janowapa ishäkä kika duäkwa ra, jera maitjä irä etka wä ebä. Ata iduawa ra, jera ijermika wänak tai. ²⁵ Je suta yi wakei jek shkalibla ra, je rä weikanakwa. Ata yi wakei jek dokoitsa kajiska ra je rä ijek tsatkaksa senak jekjeje. ²⁶ Yilé ssëna yis kjaneiwak ra, je kiana minak yis da. Jekäi ra mai yis katke ska, yis kjaneiwak katkämi ña. Yilé te yis kjaneiwëke ra, jera yis Kä te je oloi kemika.

Jesús te iduämiwa sha

²⁷ “Jira yis jer ianawa tai. ¿Ata jiräni yie ishe na? ‘¿Papá, yis bäköksä jí hora í yika ni na?’ Kai, ata je ne ye yis de jí hora ska rä. ²⁸ Papá, ba kie oloi kökapa.

Jera kajöir kte ssënaté, te isha:

—Yis te ioloi kaka kja, ata yis te ioloi kemikani etäbä kicha.

²⁹ Nerä chulii tapar tso je ska wa te je ssa ra, jera moska te isha ña ia:

—Ka ne bularke rä.

Ata isaka te isha:

—Ángel ne kta Jesús da rä.

³⁰ Jera Jesús te isha ijewa ia:

—Je kte ssënate rä wata ye bas ne ia; ka je rä yis ia kuna. ³¹ Jira kajiska wa ktei wabiketsarmiksa, jira kajiska

tsakui jurmiksa. ³² Ata mika yis tkenakä kashakika ra, yie biköle ssëwëmi däkwa yis jami.

³³ Ije te isha jekäi wa rä ditsä wa ijuñaklä jishtë ije duämiwa rä. ³⁴ Jera ditsä te isha:

—Sá wa issële rä kawei yöle te ishe rä Säbäkäkksa sermi rä jekjeje. ¿Jera maikäi ba te ishe ditsä yäbei kiana tkenakä kashaki na? Ata yibä je ditsä yäbei rä na?

³⁵ Jera Jesús te ikúka:

—Ka oloi ñirmi jia elkje bas shana. Jekäi ka oloi tso jia ra, bas shkä ebä, ka katuil wa bas kukäkläwa kuna. Ata yi shkäke katuil na ra, ka iwa ijuñer maka imar dä. ³⁶ Ata je ka oloi tso jia bas shana ra, jera je ka oloi biketsö bas ku bas däkälawa je ka oloi yäbeila ye.

Jesús te isha ená jekäi ra, ijek butsjajumi jek blawa ditsä yika.

Ka Judío wa wa Jesús biketsane

³⁷ Jesús wa ji ole kjuawa ijuenaklä ye ijewa wana tai, ata maitjä ka ijewa wa je biketsane kuna. ³⁸ Je rä ionakläpa jishtë Säkeklä ktäklei Isaías te isha käi. Je te isha:

“Säkekewa, ¿yi te sä ktä kuká na?

¿Säkekewa, yi ia ba jula

kjayile rä na?”^a

³⁹ Je kika ka ijewa ia ije biketsanak. ¿Ka jiye kuna ta? Isaías te ietkä sha jia rä:

⁴⁰ “Ite ijewa iawachawä ka wä wajuenak kuna, ñakäi ite ijewa jer doloitewachawä.

Je te je wä rä ka ijewa wä wajuenaklä kuna, ka ijewa jer konaklä kuna, ka ijewa jerike manenakläksä kuna, ka yis wä ijewa bänewaklä ye.”^b

⁴¹ Isaías te jekäi isha rä. ¿Ka jiye kuna ta? Ite ije oloi sua kika, jekäi ite ije paka.

⁴² Jeiräta Judío wa chulij te Jesús biketsa. Ñakäi iwäkiri wa sha te ibiketsa. Ata ka iwä iyineka kuna yi ani ia, isuanachawä Fariseo wa yika iö itulurksä ña paktäklä juiska kika. ⁴³ ¿Ka jiye kuna ta? Ijewa ki ishena ditsä me sä kjeishäkpa Säkeklä me sä kjeishäkpa je tsäta.

Yis de rä kajiska wa tsatkäksä

⁴⁴ Jera Jesús te isha täkii: “Yi te yis biketsa ra, ka je wä yis ebä biketsane kuna, ata ñakäi yis patkäkté ne biketsa ite rä. ⁴⁵ Jekäi manele te yis sua ra, je rä sameishä rä yis patkäkté ne sua ite rä

käi. ⁴⁶ Yis de kajiska rä ka oloi ye, yis biketsäk wa bena ka senaklä kuna jia katuil na. ⁴⁷ Mane yis ktä ssäk wa wä ka yis ktä dälätsane ra, jera ka yis wä ije ktei wabiketsanaksä kuna. ¿Ka jiye kuna ta? Ka yis de ne rä kajiska wa ktei wabiketsäksä kuna, ata yis de rä kajiska wa tsatkäksä. ⁴⁸ Ata mane yis dokoitsäk wa, ñakäi ka yis ktä kukäk kuna wa, jewa rä ktei wabiketsäksä ta. Ale kte yile yis wä; je ebä te iktei wabiketsemiksä sä kei batajekje ra. ⁴⁹ ¿Ka jiye kuna ta? Ka yis wä kte yine rä yis wakei jer wa kuna, ata Sa Kä yis patkäkté je wakei te yis ia kawei ma jishtë yis kiana ishäk käi, e jini yis kiana ipakäk käi. ⁵⁰ Yis wä ijuñer ije wä kawei mele je oloi jami sä sermi jekjeye, jekäi ji sheke yis te je rä jiräni Sa Kä wä yis ia ji yile je jami bulee.”

Jesús te iwadulanak wa klä paskua

13 ¹ Säktäkwa Bakleju kei kjewaklä tkenawä kja ra, Jesús wä ijuñer ihora í dewä iminakläju kajiska däkmi Sa Kä wäki. Ije wä iwakei jami wa tso kajiska jewa rä shkaliblenak, jekäi ite ijewa shkalibla ma rä ibatajekje.

a 12:38 Isaías 53:1

b 12:40 Isaías 6:10

²Jekäi katuinawa ra ijewa yäkä kajali. Jera Judas, Simón Iscariote wa yaba, jessewa kja betsakui te Jesús juakksa ikukäkwwa wa ia. ³Ata Jesús wa ijuner Sa Kä wa ji bena juletana ije ia. Ñakäi irä patkeleté Säkeklä wa, je majumini Säkeklä wäkika, je juner iwa. ⁴Jekäi ijek duaka iyäkä tso ska te ijek ki shönak ya juami, jekäi ite paño muawa ikipa jami. ⁵Jera ite diklä tia u yaka yöle naka, jewa ite iwa dulanak wa klä paskuami, je pasikani ite paño molewa ikipa jami wa.

⁶Ñerä ideju Simón Pedro kalme ska ra, je te isha iia:

—Säkekewa, ¿ba te yis klä paskueke na?

⁷Jera Jesús te ikúka:

—Ji weke yis te, ka je ia ba jer kone jira, ata jena jena ra je te ba jer kuemi.

⁸Ata Pedro te isha:

—Ka yie ka me ba wa yis klä paskuäklä ani.

Jera Jesús te ikúka:

—Ka yis wa ba klä pasukane ra, jera ka ba rä yis jami kuna.

⁹Jera Simón Pedro te isha:

—Säkekewa, jera ke yis klä ebä paskua, ata ñakäi yis jula irä yis tsaku irä paskuö.

¹⁰Jera Jesús te isha:

—Sä rä okle kja ra, ka jiye sä shene jia ukäk. Ata sä klä ebä ne sherke pasukanak rä,

je ekta rä yöe kika. Bas dä yöe, ata ka bas bena rä yöe kuna.

¹¹Jesús wa ijuner yibä te ijuemiksa ikukäkwwa wa ia rä. Je kika ite isha: “Bas bena rä ka yöe kuna.”

¹²Ñerä Jesús te ijewa klä paskua ena ra, ite iwa shönak jek ki jiawani, jek baklawani mesa säkätä jami, jera ite ichaka ijewa ia:

—¿Bas jer kua je yis te iwa te na? ¹³Bas te yis kie Sapaktäk ni, Säkekewa ni. Jera je sha bas te rä bäi, yis dä jekäi kika. ¹⁴Jeiräta yis bas Paktäk bas Säkekewa í ne te bas klä paskua rä ra, je suta bas kiana ña klä paskuewak. ¹⁵Yis te je wa rä bas wa mablenak, bas wa iwaklä jishtë yis te iwa bas ia käi. ¹⁶Kte si wa, kte si wa yie ishe bas ia, kjanaklä wa rä ka iblui tsata kuna, je suta yi rä patkeleté je rä ka ipatkäkté tsata kuna. ¹⁷Jekäi bas te je juña, je wawa bas te ra, bäije bas dä. ¹⁸Ka yis wa bas bena yine kuna. Mane wa rä kolole yis wa jewa juner yis wa. Ata ishena onak jishtë kte yöle te ishe käi: “Pan ñak yis da ña, je klä ñak kakani ji wak yis ukä jami.” ^c ¹⁹Jira yie je she ka iorba yikaba. Je rä mika je ona ra bas wa ibiketsäklä yis ne irä. ²⁰Kte si wa, kte si wa yie ishe bas ia, yi te yis wa

patkele wa kiawā ra, je rā yis wakei ne kiawā ite rā; ñākāi yi te yis kiawā ra, je rā yis patkakté ne kiawā ite rā.

Ekla te ijuemiksa

(Mateo 26.20-25; Marcos 14.17-21; Lucas 22.21-23)

²¹ Jesús te jekāi isha enā ra, jera ijer ianawā tai te isha ijewa iā tsana:

—Kte sī wa, kte sī wa yie ishe bas iā, bas shā ekla te yis juemiksa yis kukākwa wa iā.

²² Je kika iwā dulanak wa ña sūa bena, ka iwā ijuñer manebā sī sha ite rā. ²³ Jera jewa shā ekla, ale Jesús wa shkata, je kalme jek kulewa Jesús pja jami, ²⁴ je jer kua Pedro te julaskubata wa iwa

ichakāklā Jesús iā manebā sha ite rā í. ²⁵ Jera je jek kuwāwa Jesús jer bata jami te ichaka iia:

—Sākekewa, ¿yibā irā na?

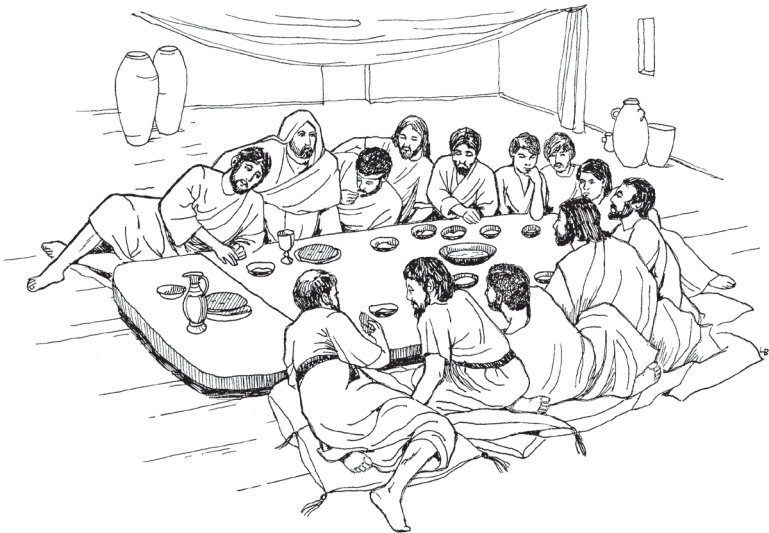
²⁶ Jera Jesús te ikúka:

—Mane iā yis te pan nuwā chāmi ra, je ne irā.

Jekāi Jesús te pan nuwācha, chāmi ite Judas, ale Simón Iscariote wa yaba iā. ²⁷ Judas te je pan ñara, jera ñawāsaka Satanás kjawā Judas jarka. Jera Jesús te isha Judas iā:

—Ji weke ba te, je wō mane mane.

²⁸ Jera ñatululewā yākāk wa mane ani ka jer kone iā jiye ite jekāi isha iā rā. ²⁹ Ata Judas ne wā ijewa inaklā jui tso rā, je kika ijewa shā te

Jesús te pan nuwā chā mi Judas iā. (JN 13:26.)

ibiketsa Jesús te isheke iia rä: “Jile sherke sa wa ikei kjewaklä je tjuo” iräle, ata ite ipatkeke jile mak ka jita wa ia iräle. ³⁰ Jekäi ite je na enä ra, iminejumi. Jera katuinawa kja.

Kawei spana

³¹ Judas mineju kja ra, jera Jesús te isha:

—Jira ditsä yäbei oloi karmika, jekäi je wa Säkeklä oloi karmika. ³² Je wa Säkeklä oloi kanaka ra, jera ñakäi Säkeklä te ije oloi kemika iwakei ra. Je oloi kemika ite rä plaa. ³³ Yabala rikä wa, yis sermi jja berbena bas da. Bas te yis yulemi, ata yie ishe bas ia jishtë yis wa iyile Judío wa ia käi: ‘Mai yis ma rä je ska ka bas däkmi.’ ³⁴ Jira yis te kawei spana me bas ia, je rä bas ña shkaliblö. Jishtë yis te bas shkalibla käi bas ña shkaliblö. ³⁵ Jekäi bas ña shkalibla ra, jewa bena te isuemi bas dä yis wa dulanak wa.

Pedro kayuämiwa

(Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31; Lucas 22.31-34)

³⁶ Jera Simón Pedro te isha Jesús ia:

—Säkekewa, imaka ba maju rä?

Jera Jesús te ikúka:

—Mai yis ma rä, je ska ka ba kjäk yis itä ki jira, ata jena jena ra bä kjämi yis itä ki je ska.

³⁷ Jera Pedro ichaka iia:

—Säkekewa, iziye ji kje ra ka yis kjäk ba itä ki na? Yis jek juamiksa duakwa ba bata kika.

³⁸ Jera Jesús te ikúka:

—¿Ba jek juamiksa duakwa yis bata kika na? Ata kte si wa, kte si wa yie ishe ba ia, ka oshkoro arkaba yikaba bate ishemi mañatäbä kicha ka ba wq yis süle ni.

Jesús dä sa ñalei

14 ¹ Ke bas jer iana. Bas te Säkeklä biketse, jekäi bas ku yis biketsö ñakäi. ² Yis Kä ju ska ijar balatkeleksa tso tai. Ke ikuna jekäi ra, ka yis wa iyinak. Yis maju ka yuläkba bas ia. ³ Jekäi yis maju te ka yula bas ia ra, jera yis däni bas jäkmi yis da. Je rä bas senaklä mai yis katke rä ska. ⁴ Bas wa mai yis maju je juñer, ñakäi bas wa je ñalei juñer.

⁵ Jera Tomás te isha iia:

—Säkekewa, ka sä wa ijuñer maka ba maju rä, jera imaikäi sä wa je ñalei juñer na?

⁶ Jera Jesús te ikúka:

—Yis ne rä ñala rä, ji rä iyina si rä, ñakäi sene kseka rä. Yi ani ka däkmi Sa Kä wäki, ka idenewa yis oloi jami ra. ⁷ Ikuna yi yis dä ku bas jer kuopa ra, jera ñakäi bas jer kuemi yi rä yis Kä rä te; ata jira mi bas jer kua ite, ñakäi bas te ije sua enä.

⁸ Jera Felipe te isha:

—Säkekewa, Sa Ká kjashö sá iä, je ne kjela sherke sá ki rä.

⁹ Jera Jesús te ikúka:

—Felipe, tai yis sena bas shana, zata ka ba jer kor yi yis dá iä na? Yi wä yis sule ra, je wä Sa Ká sule; jera zmaikäi ba te ishe: ‘Sa Ká kjashö sá iä ni?’ ¹⁰ zKa ba wä ibiketsane iyina si yis tso rä Sa Ká jami, ñakäi ije tso rä yis jami na? Kte yinak yis wä bas iä, ka je she kuna yis te yis wakei jer wa. Ata Sa Ká senak yis jarka te ji tso iwä onak je ne we kate rä. ¹¹ Yie isha yis dá Sa Ká jami, ñakäi Sa Ká rä yis jami, je kukö bas ku kte si ye. Ata ka bas wä ikolone kte si ye ra, bas ku yis ktä kukö kte si ye ji ole yis wä kjuawa je kika. ¹² Kte si wa, kte si wa yie ishe bas iä, yi te yis biketsa ra, jera ji weke yis te je wemi ije te ñakäi. Ijewa te je wemi yis wä ji ole tsata, je rä yis majumi Sa Ká wäki je kika. ¹³ Ji kieke bas te yis kie jami ra, je biköle wemi yis te Sa Ká oloi kanakläkä iyaba oloi jami. ¹⁴ Jekäi bas te jile kia yis iä yis kie jami ra, yie je wemi.

Säkeklä wikblu mermi

¹⁵ “Bas wä yis shkal da, jera yis wä ji yiletana je wawemi bas te. ¹⁶ Jekäi Sa Ká iä yis kakiämi, jekäi ite bas iä Sa Tsatkäk saka memi, je wä bas wapebläklä jekjeye. ¹⁷ Je

rä iwikblu ktäk bulee. Ka je kolonak kajiska wa iä. zKa jiye kuna ta? Ka ijewa wäna ije juer, ñakäi ka ijer kor yi irä iä. Ata bas jer kua ite yi irä. zKa jiye kuna ta? Ije ser dä bas da, ñakäi ije sermi bas jarka.

¹⁸ “Ka yis wä bas janakwatana shchul wa käi. Ata yis dämini bas wäki.

¹⁹ Berbena ebä ra kajiska wa wä ka yis sunak jia, ata bas te yis suemi jia. Yis dä kseka. Je kika bas sermi kseka. ²⁰ Je kei wa bas jer kormi yis dá yis Ká jami, ñakäi bas dá yis jami, ñakäi yis dá bas jami. ²¹ Yi wä yis kawei juñer ñakäi je wawä ite ra, je ne wä yis shkal dä. Jekäi yi wä yis shkal da, je shkaliblemi yis Ká te. Jekäi yie ije shkaliblemi, ñakäi yis jek kjashämi ije iä.”

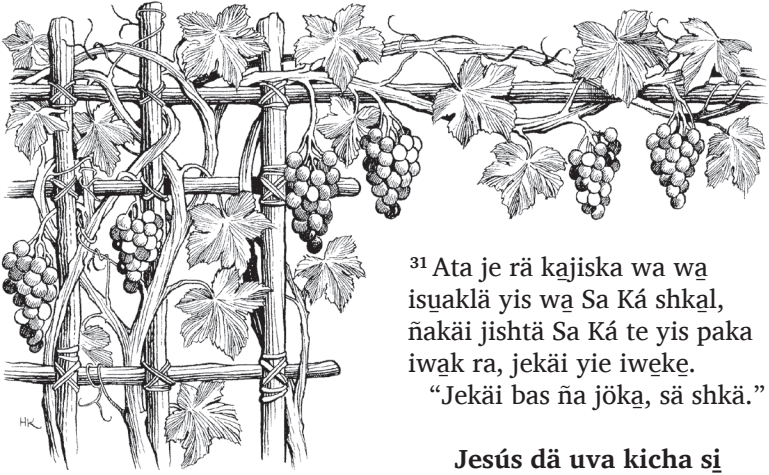
²² Jera Judas, ka Iscariote wa kuna, je te ichaka Jesús iä:

—Säkekewa, zjiye ba jek kjashämi sá ebä iä, ata ka kajiska wa iä kuna rä na?

²³ Jera Jesús te ikúka:

—Manele wä yis shkal da, je te yis ktä wawemi. Jekäi yis Ká te ije shkaliblemi. Ñakäi sá dämiwä ije ska, jekäi sá sermi ije ra. ²⁴ Yi wä ka yis shkal da, ije wä ka yis ktä waonak. Jí kte ssenak bas wä je rä ka yis ktä kuna, ata je rä Sa Ká yis patkäkté je ne ktä.

²⁵ “Yis te je sha bas iä yis kaldu jia bas shana ra. ²⁶ Ata Sa Tsatkäk, ale iwikblu sikina

Yis nerä uva kicha s̄i rä. (JN 15:1)

patkenak j̄ia Sa Ká wā yis kie jami, je te bas paktemi kte biköle wa, ñakäi ite bas j̄er jawemini ji biköle yile yis wā bas ia je ska.”

²⁷ “Yis te ssēne baa jueketana bas ia. Jishtä yis ssēr baa käi yie bas ia imeke. Je ssēne baa menak yiswā bas ia, ka je rä jishtë kajiska ji tso te sä ssēwē baa käi kuna. Jekäi ke bas j̄er iana, ke bas suana. ²⁸ Yis te isha bas ia yis maju, ata yis däni bas wäk̄ika, je ssa bas te. Ikuna rä bas wā yis shkāl da, jera yis maju Sa Ká wäk̄ika te bas ssēwemi rä anaa, je rä Sa Ká rä yis tsata k̄ika. ²⁹ Ji kje ra yie je sha bas ia, ka je orba yika, je rä mikā je ona ra, bas wā yis biketsäklä.”

³⁰ “Ka yis ktä j̄ia jaree bas da, kajiska tsak̄ui daju kja k̄ika. Ka je tunakkā yis k̄ika.

³¹ Ata je rä kajiska wa wā isuaklä yis wā Sa Ká shkāl, ñakäi jishtë Sa Ká te yis paka iwāk ra, jekäi yie iweke.

“Jekäi bas ña jökā, sä shkä.”

Jesús dä uva kicha s̄i

15 ¹ “Yis ne rä uva kicha s̄i rä. Yis Ká ne rä uva kicha pasuak rä. ² Jekäi bena ijula tkelewā yis jami ka wānak kuna shtë, jewa tie tulekeksā ite. Ata ijula wānak shtë, jewa bäiweke ite iwānaklä k̄ita. ³ Jekäi bas dä ijula bäile kja, yis wā kte yile bas ia oloi jami. ⁴ Bas seno balewā yis jami, jera yis sermi balewā bas jami. Ka ijula wānak j̄er wa, ata je shena rä senak balewā ikicha jami. Je s̄uta ka bas sene balewā yis jami ra, jera ka bas wānak.

⁵ “Yis ne rä ikicha rä, bas dä ijula. Yi ser balewā yis jami ra, ñakäi yis dä balewā ije jami ra, jera je wärmi t̄ai. Ata bala butsäle yis yika ra, j̄iani ka onak bas ia. ⁶ Yi ka sene balewā yis jami ra, je rä junakksā ka kianak j̄ia ijula ye. Je rä ss̄inakwā kitānakni tulunakkā yökö k̄ika dälānakwā.

⁷“Bas ser dä balewā yis jami ra, ñakāi yis ktā tso rä bas jarka ra, jera ji sherke bas ki käi je kiö bas ku, je ormi bas ia. ⁸Bas wāna tai ra, jewa bas te ikjashemi bas dä yis wā dulanak wa. Jewa yis Kā oloi karmikā. ⁹Jishtā Sa Kā wā yis shkal, je suta yis wā bas shkal. Jekāi bas seno balewā yis wā bas shkal jami. ¹⁰Yis wā kqwei mele bas iq je wawā bas te ra, bas sermi balewā yis wā bas shkal jami, jishtā yis Kā wā kqwei mele yis iq je wawā yie, je kika yis ser dä balewā ije wā yis shkal jami käi.

¹¹“Yie jekāi isha bas ia je rä bas ssenaklä ānaa yis käi, ñakāi bas ssenaklä ānaa wā si. ¹²Jikāi yie kawei me bas ia rä: bas ña shkaliblö, jishtā yis te bas shkalibla käi. ¹³Sa jek juaksa duakwa sa wā shkata wa ki, jera je tsata ka sa ia ña shkaliblenak jia. ¹⁴Ji sheketana yis te je wā bas te ra, bas dä yis wā shkata wa. ¹⁵Ka jira yie bas kie kuna jia kjanaklä wa ni. ¿Ka jiye kuna ta? Kjanaklä wa wā ka ijuñer ji weke iblui te rä käi. Ata yie bas kie rä yis wā shkata wa ni, ji bena yile yis ká wā je ssa yis te, je shani yie bas ia je kika. ¹⁶Ka bas wā yis kolone kuna, ata yis ne te bas kuka rä, bas minaklä wānak; ñakāi je bas wärke ka weikanakläwā kuna. Jekāi ra ji kiekē bas te

Sa Kā ia yis kie jami käi, je maktā iwā bas ia. ¹⁷Jikāi yie bas pakeke iwak rä: bas ña shkaliblö.

Ditsä jer ki bas iarmiwa

¹⁸“Kajiska tso wa jer ki bas iana ra, bas ku ijuñopa säkätä ra yis ne iana ijewa jer ki rä. ¹⁹Bas kuna rä kajiska wa ye ra, jewa te bas shkaliblemi bas dä ijewa jami kika. Ata ka bas dä kajiska wa kuna, ata kajiska wa shana yis wā bas kolole, je ne kika kajiska wa jer ki bas iarke rä. ²⁰Yis wā bas ia iyile: ‘Kjanaklä wa rä ka iblui tsata kuna,’ je ska bas jer jano. Ijewa te yis weika ra, jera ite bas weikemi je suta. Jekāi jewa te yis ktā kuka waonak ra, jera ite bas ktā kukemi waonak. ²¹Ata ijewa te je biköle wemi bas ukā jami yis kie kjuei. Je rä ka iwā yis patkäktē juñer kika.

²²“Ke yis döpa, ke yis ku ijewa ia ji shöpa ra, jera ka ijewa rä nuita. Ata jira ka ijewa jek wetsäklei jia ji yakei wakblele iwā yika. ²³Yi te yis dokoitsawā ra, je te yis ká dokoitsawā ñaebä. ²⁴Ke yis ku ji ka ole kuna yi ani wā je wopa ijewa shana ra, jera ka ijewa rä nuita kuna. Ata jira ijewa te je sua, jeirāta jewa te yis irā yis Kā irā je dokoitsa. ²⁵Je rä ionakläpa jishtā ijewa kawei yöle te ishe rä käi: ‘Jewa te yis dokoitsawā ka

jiāni wata kī.’^a

²⁶“Ata Sa Tsatkāk deju ra, je te yis ktei shemi. Je patkemi yis te bas ia. Je memi Sa Ká te. Je rá iwikblu ktāk bulee, je daksaju rá Sa Ká ska. ²⁷Ñakái bas te yis ktei shemi. ¿Ka jiye kuna ta? Bas kja yis da sákätä ska bite rá jira kje kika.

16 ²“Yie jekái isha bas ia ka bas wäbutanakläwa kuna. ²Ijewa te bas tulemiksa ña paktäklä jui ska, ñakái ikei dämiwa jia mikä yilē te bas ktawä ra, ijewate ibiketsemi rá ite rá Säkeklä ne kjaneiwēke. ³Ite jekái iwēmi ka iwä Sa Ká juñer kika, ñakái ka iwä yis juñer kika. ⁴Jekái yis te je ktei sha bas ia, je rá mikä je kei dewä ra, bas jer janaklä yis wä iyile bas ia ska.

Ji wēmi Säkeklä wikblu te

“Ka yis wä je yine bas ia sákätä ra, yis katke jia bas shāna kika. ⁵Ata jira yis majumi yis patkäkté wäki. Jeirāta bas shāna yi āni wa ka ichakane yis ia: ‘¿Maka ma majū rá?’ ⁶Ata bas jer ianachāwā yie isha jekái kika. ⁷Ata yis te kte sī she mar bas ia: Yis majumi je rá kianak bas ia. ¿Ka jiye kuna ta? Ka yis minene ra, ka Sa Tsatkāk dākju bas ska. Ata yis mineju ra, jera yie ipatkemi bas ia. ⁸Jekái ije de ra, jera ite kajiska wa ia ikjashemi

ijewa rá nuita, ñakái jerike wāmo kjashemi ite ia, ñakái ktei wabiketsaneksa je kjashemi ite ia. ⁹¿Ka maikái kuna ta? Ijewa rá nuita, je juermi ka iwä yis biketsane kika. ¹⁰Ñakái jerike wāmo, je juermi yis majumi Sa Ká ska je kika, jekái ka bas wä yis sunak jia. ¹¹Ñakái ktei wabiketsaneksa, je juermi kajiska tsakui rá ktei wabiketsaleksa enā kika.

¹²“Yis wä itso jia taji yinak bas ia, ata ji kje ra ka bas täki ta iwäkukäk. ¹³Ata mikä iwikblu ktāk bulee sī dewä ra, jera bas jer kuemi ite ji rá iyina sī bena wa. ¿Ka irä maikái kuna ta? Ka iwä ji yinak iwakei jer wa kuna, ata ji ssa ite käi je biköle shemi ite, ñakái ji dämi jia sa kika je ne batashemi ite bas ia.

¹⁴Je te yis oloi kemikā. ¿Ka maikái kuna ta? Ji tso yis wä je kukemi ite yinakni bas ia.

¹⁵Ji tso Sa Ká wä je bena rá yis cha. Je ne kika yie isha rá je iwikblu te ji tso yis wä je kukemi yinakni bas ia.

¹⁶“Jirä berbena ra ka bas wä yis sunak jia, ata je itä ska berbena ra bas te yis suemini.”

Bas ssērmi ānaa

¹⁷Jera iwä dulanak wa sha te ichaka ña ia:

—Je ite isha: ‘Jirä berbena

ra ka bas wā yis sunak jīa, ata je itā ska berbena ra bas te yis suemini,' ėjirāni je wa rā na? Nākāi ite isha: 'Yis majūmi Sa Ká ska,' ėjirāni je wa rā na?

¹⁸ Jekāi ite ichaka nā iā:

—ĒJe berbena sheke ite wa rā jirāni na? Ji sheke ite je iā ka sá jer kone.

¹⁹ Jesús jer kūa ite ijewa te ichakakle ikīka. Je kīka ite isha ijewa iā:

—Je yie isha: 'Jirā berbena ra ka bas wā yis sunak jīa, ata je itā ska berbena ra bas te yis suemini,' ėje ne chakeke bas te nā iā rā na? ²⁰ Kte sī wa, kte sī wa yie ishe bas iā, bas jīami bas kjoyirmi, ata kajiska wa ssērmi ānaa. Jekāi bas jer iarmiwa, ata je jer iane rā tsenakjūmi, jekāi bas jer ssērmini ānaa. ²¹ Mikā alaklā wa jula wakor mar da, jera ijer iarke ikei dewa kīka. Ata mikā iyaba sua ra, ka ijer jane jīa idua ska, je rā iyaba kona te issēwani ānaa kīka. ²² Je sūta iyina sī ra jira bas jer ianawa, ata yie bas suemini, jera bas ssērmini ānaa. Jekāi yi āni iā je ssēne ānaa ka tsenak junakmi kuna bas yika.'

²³ "Je kei wa ka bas wā ji chakanak jīa yis iā āni. Kte sī wa, kte sī wa yie ishe bas iā, ji kia bas te yis kie jami Sa Ká iā kái, je memi ite bas iā.

²⁴ Ka bas wā jīani kirba yis kie jami, ata bas kū ji kiō, jera je dāmiksa bas iā, bas ssēnaklā

ānaa wā sī.

Yis dā tuleka

²⁵ "Yie ji paka jile she jami, ata ikei dāmiwa ka yis ktāklā kuna jīa jile she jami, ata yis te Sa Ká ktei pakemi bulee.

²⁶ Je kei wa bas te jile kiemi yis kie jami. Ka yie ishe yis kā kiāmi Sa Ká iā bas sākei ye ni. ²⁷ ĒKa jiye kuna ta? Sa Ká wakei wā bas shkāl bas wā yis shkāl kīka, nākāi bas te ibiketsa yis dar dā Sākeklā ska je kīka. ²⁸ Yis bite Sa Ká ska je deju kajiska, ata kajiska jekewani yie, jekāi yis majūni Sa Ká ska."

²⁹ Jera iwā dulanak wa te isha:

—Jir je ba te isha rā bulee ka jile she jami kuna. ³⁰ Ba wā ji bikōle juñer, je te jira sá jer kūa. Nākāi ka jiye ba kī yi sher kuna ba wāchakewak, je te jira sá jer kūa. Ata je ba te isha wa sá te ibiketse ba dar dā Sākeklā ska.

³¹ Jera Jesús te ichaka ijewa iā:

—ĒJí kjepa bas te yis biketsa rā na? ³² iIssō! Hora dākewa, je dewa kja, bas butšana tulāklāmi ekla ekla, maka bas mar kái. Jekāi bas te yis jemiwa tana eklabā, ata ka yis atanak eklabā, je rā Sa Ká kaldu yis da kīka. ³³ Yie jekāi isha bas iā bas ssēnaklā baa bas dā yis jami kīka. Kajiska bas weikarmi tai, ata bas jer ssēno tākii. ĒKa jiye

kuna ta? Yis dä t̄ulek̄a kajiska
ji tso je k̄ika.

Jesús k̄akia

17 ¹Jesús te je sha ená
ra, jera iwākak̄a kajöir
te isha: “Papá, ikei dewa ená.
Ba ku ba yaba oloi kōk̄a, je
ba yaba wa ba oloi k̄äkl̄ä.
²Ba te kawä ma ije ia ditsä
biköle juñaklä, je rä iwa
sene jekjeye maklä ba wa
mele ije ia wa biköle ia. ³Jí
ne rä sene jekjeye rä, je rä
ijewa ña yit̄äkl̄ä ba Säkekl̄ä si
eklabä jami, ñakäi Jesucristo
patkeleté ba wa je jami.

⁴“Yie ba oloi kaka kajiska.
Ji ma ba te yis ia onak je
ewawa yis te. ⁵Jekäi Papá,
jira ba ku yis oloi kōk̄ani
ba wakei ra jishtë yis dä
oloi kalek̄a ba ra kajiska ka
yörks̄aba yika käi.

⁶“Ditsä ma ba te yis ia
kajiska wa shana, jewa ia yie
ba kie paka. Ijewa rä ba cha;
jewa ma ba te yis ia, jekäi
ijewa te ba kt̄a wawa. ⁷Jira
ijewa wa ijuñer ji bena mele
ba wa yis ia je dar dä ba ska.
⁸¿Ka jiye kuna ta? Ba te yis ia
kte ma, je mani yis te ijewa ia.
Ijewa te je kuka, jekäi ijewa
jer kua ite yis bite rä ba ska,
ñakäi ijewa te ibiketsa ba ne
te yis patkate rä.

⁹“Yis k̄a kiäke ijewa k̄ika.
Ka yis k̄a kiä kuna rä kajiska
wa k̄ika kuna. Ata yis k̄a kieke
rä ba wa mele yis ia wa k̄ika,
jewa rä ba cha k̄ika. ¹⁰Ji rä yis

cha je bena rä ba cha, ñakäi
ji rä ba cha je bena rä yis cha.
Jewa jami yis oloi kanaka.

¹¹“Ka yis k̄atk̄a jia kajiska,
ata ijewa k̄ajäkl̄ämi jia
kajiska, jekäi yis majumi ba
ska. Papá sikina si, ba ku
ijewa kjānanopa ba kie mele
ba wa yis ia je oloi jami, ijewa
d̄äkl̄äwa etka yebä jishtë saje
wa rä etka yebä käi. ¹²Yis kja
ijewa shana kajiska ra, jera
yis te ijewa kjānana ba kie
mele ba wa yis ia je oloi jami.
Yis te ijewa wetsa, jekäi jewa
mane ani ka weikanewa kuna,
ata ekla bitele weikanakwa je
ebä ne weikanawa rä. Je rä
ionakläpa kte yöle kalme te
ishe käi.

¹³“Jira yis maju ba w̄äki.
Je k̄ika yie jí sheke kajiska ka
yis mijuba yika ijewa ss̄enaklä
anaa wa si ijer ska, jishtë yis
ss̄ena anaa wa si käi. ¹⁴Yie ba
kt̄a ma ijewa ia. Ata kajiska
wa te ijewa dokoitsa ka ijewa
rä kajiska wa kuna k̄ika, jishtë
ka yis dä kajiska wa kuna käi.
¹⁵Ka yis k̄a kiä kuna ba wa
ijäkl̄äks̄a kajiska, ata ba wa
ikjānanaklä ale yakei si wakei
yika. ¹⁶Ka ijewa rä kajiska
wa kuna, jishtë ka yis dä
kajiska wa kuna käi. ¹⁷Ba ku
ijewa siki tewo ji rä iyina si
wa. Ba kt̄a rä kte si. ¹⁸Jishtë
ba te yis patkate kajiska wa
shana, jekäi ñaebä yis te ijewa
patkami kajiska wa shana.
¹⁹Jekäi ijewa bata k̄ika yis
jek̄ juakeks̄a, je rä ijewa siki

tenaklä ji rä iyina si jewa.

²⁰ “Ka yis ka ka kiä kuna ijewa ebä kika, ata ijewa te sa pakteke oloi jami yi dämiwa jia yis biketsäk ye, jewa kika ñaebä yis ka kiäke, ²¹ ijewa bena däkläwä etka yebä, ñakäi ijewa däkläwä saje wa jami, jishtë Papá ba rä yis jami, ñakäi yis dä ba jami käi. Je rä kajiska wa wä ibiketsäklä ba ne te yis patkate rä. ²² Ba wä yis ia oloi mele je ma yie ijewa ia, ijewa däkläwä etka yebä jishtë saje wa rä etka yebä käi. ²³ Yis dä ijewa jami, ba rä yis jami, je rä ijewa däkläwä etka yebä si. Je rä kajiska wa wä isuaklä ba ne te yis patkate rä, ñakäi ijewa wä isuaklä ba wä ijewa shkal jishtë ba wä yis shkal käi.

²⁴ “Papá, je mele ba wä yis ia wa, jewa sherke yis ki senak ña yis da mai yis kätkä ska, je rä ijewa wä yis oloi suaklä, je oloi rä mele ba wä yis ia. ¿Ka jiye kuna ta? Ba wä yis shkal kajiska ka yörksaba yika.

²⁵ Papá wämo si, yi ba rä je ia kajiska wa ka jer kone. Ata yi ba rä je te yis jer kua, ñakäi jí wa jer kua ite ba ne te yis patkate rä. ²⁶ Yie ijewa jer kua ba kiewa, ñakäi yie ijewa jer kuemi jia je wa, je rä ijewa ña shkalibläklä, jishtë ba wä yis shkal käi, ñakäi yis däkläwä ijewa jami.”

Guardia wa te Jesús kukawä

(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53)

18 ¹ Jesús te je sha enä ra, iminejumi iwä dulanak wa ra diklä dochoi kie Cedrón ami kata däkmi kal yäkä wäbala na. Je ska Jesús demiju iwä dulanak wa ra. ² Judas, ale Jesús juakksa ikukäkwä wa ia, je wä je kei sule, je ska Jesús ña tapawake iwä dulanak wa ra qaräa je kika. ³ Jekäi Judas mineju Roma wa guardia wa wäkse je ska, ñakäi Templo kjänanak wa patkele chui wa tsakuï wa wä irä Fariseo wa wä irä wäkse, ukaklä käi ta wäkaleka, tsini ta, ña kpäklä ta. ⁴ Ata Jesús wä ijuñer kja jibä ormi iukäjami biköle käi, je kika imineju ijewa wäkiä te ichaka ijewa ia:

—¿Yi yuleke bas te rä?

⁵ Jera ijewa te iküka:

—Jesús Nazaret wa.

Jera ite isha:

—Yis ne irä.

Judas ale ijuakksa kaldu ña ijewa ra. ⁶ Jesús te isha ijewa ia yis ne irä ra, jera ñawäsaka ñnasikani shäbeka jolonachawä iski. ⁷ Jera ite ichakani ijewa ia:

—¿Yi yuleke bas te rä?

Jera ijewa te ikuka:

—Jesús Nazaret wa.

⁸ Jera ite isha:

—Yis te isha yis ne irä. Jekäi bas te yis yuleke ra, jí wa jöwä minakjulu bitaba.

*Pedro te Malco kukä tia
ju ami. (JN 18:10)*

⁹ Ite jekäi isha ionaklä jishtë iwakei wa iyile käi: “Ba wa mele yis ia wa mane ani ka weikanewa kuna yis ukä jami.” ¹⁰ Simón Pedro wa espada shkä. Je sikaksa ite, jewa ite chui wa tsakui kjanaklä shkawa. Jekäi ikukä wämo tena junami. Je kjanaklä kie rä Malco. ¹¹ Jera Jesús te isha Pedro ia:

—Ba espada patköwani ikjuäna. Sa Kä te yis ia copa chate ra, äka irä yis kawä ta je yäkwä na?

Iminetse chui wa tsakui wäki

(Mateo 26.57-58;

Marcos 14.53-54; Lucas 22.54)

¹² Jera ñawäsaka Roma wa guardia wa irä, itsakui irä, Templo kjananak wa patkele Judío wa wa irä, jewa te Jesús kukawa muawa. ¹³ Jera säkätä iwä iminetsemi Anás wäki, je rä Caifás nuajki kika. Je año wa Caifás dä chui wa tsakui. ¹⁴ Je ne wa iyile Judío wa ia: “Bäi si rä eklabä me duäkwä saje wa biköle säkei ye.”

Pedro kayuawa

(Mateo 26.69-70; Marcos

14.66-68; Lucas 22.55-57)

¹⁵ Simón Pedro irä Jesús wa dulanak el irä, jewa minejulu iitä ki. Je iel dä sule chui wa tsakui wa. Je kika je kjawaju Jesús da chui wa tsakui juitä ki.

¹⁶ Ata Pedro atana juitä kjätkeleksa kjä ska. Jera je iel dulanak Jesús wa je rä sule chui wa tsakui wa, je deksaju te ka kia busi ikjä kukäk ia. Jera ite Pedro kiawa ijarka.

¹⁷ Jera je kjanaklä ikjä kukäk te ichaka Pedro ia:

—Äka ba rä ije wa dulanak wa ekla kuna na?

Jera ite isha:

—Ka yis dä jewa kuna.

¹⁸ Je ska kjanaklä wa irä, guardia wa irä, jewa wa yökö wäkar katke ka tseli tai kika, je ska ijewa kajali klä ki banak. Jekäi Pedro bár kaldu ña ijewa ra.

Anás te Jesús wächakewa

(Mateo 26.59-66; Marcos

14.55-64; Lucas 22.66-71)

¹⁹ Chui wa tsakui te Jesús wächakewa iwä dulanak wa kika irä ikajuñe kika irä.

²⁰ Jera Jesús te iküka:

—Yis te ji sha kajiska wa ia bena wäkata ska. Del yis te sa pakta rä ña paktäklä jui ska, ñakäi Templo ska. Je ska rä Judío wa bena ña tapawaklä. Ka yis wa jiqni yine rä jakii käi kuna. ²¹ Jera äjiye ba te

yis wächakewę na? Manele wạ yis ktā rā ssēnak, ijewa iạ ichakō jirāni yis wạ iyile rā. Ijewa wạ ijuñer ji ni yis te isha rā kái.

²²Ite jekāi isha ra, jera guardia wa ekla kaldu je ska, je te Jesús kpa jula wa te isha iia:

—¿Jiye ba te chui wa tsakui kuke jekāi rā na?

²³Jera Jesús te ikúka:

—Yis te isha rā yakei ra, ishō yis iạ, ¿ji sha yis te yakei rā na? Ata yis te isha rā bái ra, ¿jiye ba te yis kpa na?

²⁴Jera Anás te ipatkami molewạ chui wa tsakui Caifás waki.

Pedro kayuawani

(Mateo 26.71-75;

Marcos 14.69-72; Lucas 22.58-62)

²⁵Je dālei jami Pedro bār kaldu yökō kjā jami, jera je ska tsō wa te isha iia:

—¿Ka ba rā ije wạ dulanak wa ekla kuna na?

Jera ite iblawạ te isha:

—iKa yis dā jewa kuna!

²⁶Chui wa tsakui kjanaklā ekla, je rā Pedro wạ kukā teleju je saka wa, je te Pedro wächakewa:

—¿Ka ba ne sụa yis te kal yākā wābala na Jesús da rā na?

²⁷Jera Pedro te iblawạ ni. Jera nāwāsaka oshkoro anakạ.

Jesús minetse Pilato waki

(Mateo 27.1-2, 11-14; Marcos

15.1-5; Lucas 23.1-5)

²⁸Ñerā kañir dawạ kja ra, Caifás ska ijewa wạ Jesús minetse Pretorio^a ska. Ata ka ijewa minenewạ Pretorio na.

Je rā ka ijewa ianachaklawa kuna nā ye, je rā ijewa wạ Saktakwạ Bakleju kei kjewaklā je kätaklā nā. ²⁹Je kika Pilato deksaju ijewa waki te isha:

—¿Ji kjuiei bas te jí kjatieke rā na?

³⁰Jera ijewa te ikúka:

—Ke ije kuna ji yakei wakblāk ra, ka sá wạ idenetse bā waki.

³¹Jera Pilato te isha ijewa iia:

—Bas wakwa ku itsomi ktei wabiketsöksạ bas wakwa kawei jami.

Jera Judío wa te isha iia:

—Ata ka sá iạ kawei kuna yi ani ktaklawa.

³²Je sha ijewa te je rā ionaklā jishtë Jesús wạ iyile kái. Je sha ite rā ijuñenaklā jishtë iduamiwạ rā kái. ³³Jera Pilato minewajuni Pretorio na. Je ska ite Jesús kiami iwaki. Jera ite isha iia:

—¿Ba ne rā Judío wa tsakui rā na?

³⁴Jera Jesús te ikúka:

—¿Je ba te ichaka biketsa rā ba wakei te na, ata kjuawa te ma iạ yis paka rā na?

a 18:28 Pretorio rā Roma wa wạ guardia wa patkele wa jui.

Jesús minetse Pretorio ska. (JN 18:28)

³⁵ Jera Pilato te ikúka:

—Ka yis dá Judío wa kuna. Ata ba wakei kei ska wa irä, chui wa tsakui wa irä, jewa ne te ba juaksa yis ia rä. ¿Jera ji wá ba te rä na?

³⁶ Jera Jesús te ikúka:

—Yis dá sa tsakui ka je kei rä kajiska kuna. Ata yis kuna sa tsakui ye kajiska ra, jera yis tsatkäk wa kjuatkämi ka yis junakläksa kuna Judío wa ia. Ata yis dá sa tsakui ka je kei rä kajiska kuna.

³⁷ Jera Pilato te isha iia:

—¿Jera iyina si ba rä sa tsakui na?

Jera Jesús te ikúka:

—Ba te ishe yis dá sa tsakui. Ata je ne ye yis kona rä, ñakäi je ne ye yis de kajiska rä, je rä yis wa ji rä iyina si ktei shäklä. Jekäi mane wa rä ji rä iyina si jami wa bena te yis ktä ssäke.

³⁸ Jera Pilato te ichaka Jesús ia:

—¿Jibä rä jirä iyina si rä na?

Jesús ktei wabiketsanaksa

(Mateo 27.15-31; Marcos 15.6-20; Lucas 23.13-25)

Ñerä Pilato te jekäi isha ená ra, ideksajuni Judío wa wäki te isha ijewa ia:

—Yis wána ijuer ka irä nuíta ani. ³⁹ Ata bas wädular dá yis wa sä jielewä wa sha ekla wäyäkksani Säktäkwa Bakleju kei kjewe shana. ¿Jekäi bas ki yis shena Judío wa tsakui je juakksani kjermita na?

⁴⁰ Ata ijewa te isha tákii:

—Ka je juakksani, ata Barrabás ne juokksani rä.

Je Barrabás dá sa kissäk iwä sä ji jakibläklä.

19 ¹ Je kjepa Pilato te Jesús patkami bukanak ksabata wa. ² Jera guardia wa

te dika butrawa corona ye^a
tkaka itsaku kika, ñakäi ite
ipajiawa shönak jek ki soloo
siöö yena wa.^b ³Jera ijewa ña
sikäkewa jirä jirä iwäjami te
isheke ia:

—Judío wa tsakuï, ma
senopa jia maitjä.

Ñakäi ite itieke jula wa. ⁴Je
kjepa Pilato deksajuni Judío
wa wäkiika te isha ijewa ia:

—Jikäi issö: Yis ma itsaksa
bas wäki bas wa ijuñklä yis
ia ra ka irä nuita.

⁵Jera Jesús deksaju dika
butälewa corona ye tkeleka
itsaku kika, pajielewa shönak
jek ki soloo siöö yena wa. Jera
Pilato te isha Judío wa ia:

—Isuo, jí ne rä ije rä.

⁶Jera chui wa tsakuï wa
irä, Templo kjänanak wa irä,
te Jesús sua ra, jera ijewa
kjoyina täkii:

—iWätiöka cruz jami!
iWätiöka cruz jami!

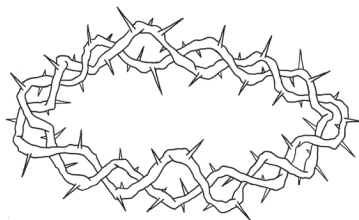
Jera Pilato te isha ijewa ia:

—Bas wakwa ku itsomi
wätenakka. Ata yis ia ra ka
irä nuita.

⁷Jera Judío wa te ikúka:

—Sá wa kawei tso, je sá
kawei jami ra ikiana duakwa,
ijek sha irä Säkeklä yaba ni
kika.

⁸Pilato te je ssa ra,
isuanawa kita. ⁹Je kika ite
Jesús tsamiwani etäbä kicha

Dika butäle corona ye. (JN 19:2)

Pretorio na. Je ska ite ichaka
Jesús ia:

—¿Mai ba dar dä?

Jera Jesús wa ka ikúkane.

¹⁰Je kika Pilato te isha ia:

—¿Ka bä ktä yis da na?

¿Ka ba wa ijuñer yis ia kawä
tso bä yäkläksa iräle, bä
wätiäkläka cruz jami iräle na?

¹¹Jera Jesús te ikúka:

—Ke ba ia kawä menopa
kajöir skaté ra, jera ka ba ia
ji onak yis ia. Je ne kika yis
juakksa ba ia, je rä nuita ba
tsata.

¹²Je ska ra Pilato te
ibiketsami maikäi ra ite Jesús
yemiksani kjermita. Ata Judío
wa te isha täkii Pilato ia:

—iBa te ije yaksani kjermita
ra, ka ba rä César jami kuna!
iYi jek kukäke sa tsakuï ye ra,
jewa mar dä César bolki ye!

¹³Ñerä Pilato te je ssa ra,
ije te Jesús tsaksa ju shäbeka.
Jekäi ijekawa iwä sä ktei
wabiketsäkläksa ska. Je juitä
kie rä Wätele Jak Wa ni. Je
kie hebreoí rä Gábata ni. ¹⁴Je
día rä jile waklä Saktakwa
Bakleju kei kjewe mar yika.

a 19:2 Corona si rä tkenakka sa tsq ku i wa tsq ku ki. Ata je rä ite iweike wäsiwa.
b 19:2 Je paiklä siöö rä sa tsq ku i wa wa jienak. Je rä ite iweike wäsiwa.

Jera kawä rä las doce käi. Jera Pilato te isha Judío wa ia:

—iJí bas tsakui suo!

¹⁵ Jera ijewa kjoyina täkii:

—iIweiköwä! iIweiköwä!

iIwätiokä cruz jami!

Jera Pilato te ichaka ijewa ia:

—¿Jera yis kiana bas tsakui wätiačkä cruz jami na?

Ata chui wa tsakui wa te ikúka:

—Ka sá wä sä tsakui saka kuna, ata César ebä.

¹⁶ Jera Pilato te Jesús juaksa ijewa ia iwä wätenakä cruz jami.

Jesús wätenakä cruz jami

(Mateo 27.32-44; Marcos

15.21-32; Lucas 23.26-43)

Jekäi ijewa te Jesús tsämi.

¹⁷ Jera iwakei wä icruz minetsemi däkmi ká kie Satsakü Chichei Kei ska. (Je kie hebreoí rä Gólgota ni.)

¹⁸ Je ska ijewa te iwätiačkä cruz jami. Ditsä saka bol wätenachawä ña ije ra cruz saka jami, ekla ijula wämo kjane, ekla ijula shule kjane.

Ata Jesús wätenakä ijewa moska. ¹⁹ Jera Pilato te kte yua wätia tka cruz jami Jesús tsaka, je yöle te ishe: “Ji rä Jesús Nazaret wa, je rä Judío wa tsakui.” ²⁰ Jesús wätenakä rä jukläyäkä ska ra alemana.

Je ne kika Judío wa chulii te je yör katke sua. Je yöle rä

hebreoí, latíní, griegoí.

²¹ Je kika Judío wa chuií wa tsakui wa te isha Pilato ia:

—Ke iyua: ‘Je rä Judío wa tsakui.’ Ata iyuö rä: ‘Jí te isha yis dá Judío wa tsakui ni.’

²² Jera Pilato te ikúka:

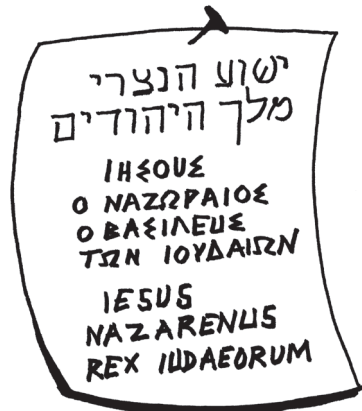
—Yis te iyua ená, tsu itso jekäi.

²³ Guardia wa te Jesús wätiačkä ená cruz jami ra, jera ijewa te idätsi balapja ma ña ia iwakwa cuatro käi. Ata Jesús paiklä rä takärbe ka batsäle kuna, yöle etka yebä, wäbatsäle mi wakwä mi. ²⁴ Je ne kika ijewa te isha ña ia: ^c

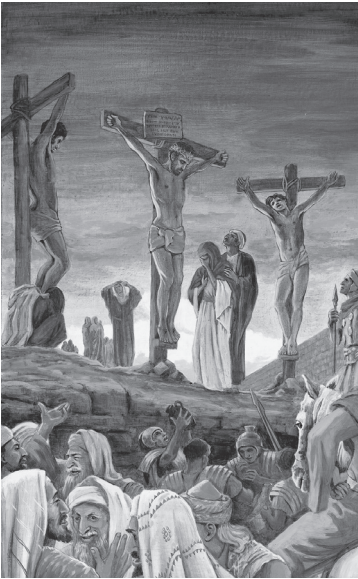
—Ke sä kü ikshatkawa; ata sä ina suo jile wa sä wä isuaklä yi ia idämiksa rä kika.

Je wä ijewa te rä ionaklä jishtë kte yöle kalme te ishe käi:

“Jewa te yis sua balapja ña ia.

Kte yör katke Jesús tsä ká. (JN 19:19)

Jesús wätenakā ijewa moska. (JN 19:18-19)

Jewa inami jile wa isuaklä yi iā yis paiklä dämiksā rä kika.”

Jera je suta guardia wa te iwā. ²⁵ Jesús ami irä, iami el irä, María Cleofas senaklä irä, María Magdala wa irä, jewa kajali Jesús wätenakā cruz jami ska. ²⁶ Nerä Jesús te iami sua ra, ñakäi iwā dulanak shkata iwā kaldu iami ra je sua ite ra, jera ite isha iami iā:

—Sanule nule wa, je kaldu rä ba yaba.

²⁷ Jera ite isha je iwā dulanak iā:

—Ami rä ma ami.

Jekäi je kei skamí iwā dulanak te ikiawā

iwakei ju ska.

Jesús duawa

(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Lucas 23.44-49)

²⁸ Je ukä ska Jesús jer kua ite ra ji bena ona ená. Jekäi kte yöle waonaklä kika ite isha:

—Yis jer bánawā.

²⁹ Je ska uva diä jäii tso jile jui na pshii. Jekäi ijewa te uva diä jäii wa esponja^a nuwaka, je tkaka ite hisopo bata ki, je tka ite Jesús kjäbata jami. ³⁰ Jesús te je uva diä jäii kuya ená ra, jera ite isha:

—Iona ená.

Jera itsaku jawawā. Jekäi ite iwikblu chamitana.

Jesús nul tkena ukabatawa

³¹ Je día rä jile waklä Säktäkwa Bakleju kei kjewe mar yika, je kika ka Judío wa ki sä nul shene atanak cruz jami je sábado wa, (je sábado rä dälätsalewā éena kika,) ijewa te ka kia Pilato iā iwā ijewa klä pjachaklawā iduachaklawā nul wäyā tuläkläksā iwā je ska. ³² Jera guardia wa minejulu jeka te bol tso wätelechawā Jesús da je säkätä klä pjawā, je itä ki iel ñaebä. ³³ Ata idemijulu Jesús ska ra, ite isua iduawā ená. Je ne kika ka iwā iklä panewā. ³⁴ Ata guardia wa

a 19:29 Esponja rä ka kä iā je nak dāye na.

ekla te itka ukabatawa ipare na. Jera ñawāsaka pi irā diklä irā deksaju ñara. ³⁵ Je suak te je ktei she kate. Je te iktei she rä iyina si. Ije wa ijuñer kte si ne sheke ite rä. Je rä bas wa ibiketsäklä ña. ³⁶ Jekäi je bena ona rä idäkläksa jishtë kte yöle te ishe käi: “Ichichei mane ani rä ka panakwa kuna.” ^{b37} Ñakäi iyöle etkä te ishe: “Iwa tkeleksa je kisüemi iwakwa te tsana.” ^c

Jesús itäbinawa

(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Lucas 23.50-56)

³⁸ Je itä ki José Arimatea wa te Pilato ia ka kia iwa Jesús nul tsäklämi. Je José rä jek patkele Jesús jami jakika, isuarke Judío wa yika kika. Jekäi Pilato te ka ma ia. Jera imineju te inul tsami. ³⁹ Ñakäi Nicodemo, ale säkätä ra delestana tuina Jesús wäki je demi ña. Je wa sa nul jalawäklä kie mirra irä áloes irä jjakaleka je demi cien libra käi. ⁴⁰ Jekäi ijewa bol te Jesús nul butrawa sua suruuwa ijalawäklä ra ñara, jishtë Judío wa wädular sa nul bläk käi. ⁴¹ Jesús wäteleka cruz jami je ska kal yäkä wäbala tso. Je kal yäkä wäbala ska sq nul bläklä kate spana. Je ska yi ani ka blerba. ⁴² Je día

rä Judío wa wa jile wäklä sábadó yika. Je tkenawa kja kika, ñakäi je sa nul bläklä kate rä alemana kika, ijewa te Jesús nul blachä je ska.

Jesús shkínakani kseka

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-8; Lucas 24.1-12)

20 ¹ Ñerä semana día säkätä wa^d ka ka ñirwaba yika, jera María Magdala wa mine demi Jesús itäbilewa ska. Jera ite isua ra, jak sa nul bläklä kjashtäklä tsena junami. ² Jera ñawāsaka itunamini Simón Pedro irä Jesús wa dulanak el shkata iwa irä wäki te isha ijewa ia:

—Ijewa te Säkekewa nul tsami iblena ska, ata ka sa wa ijuñer mai ijewa te iblani räle.

³ Jera Pedro irä Jesús wa dulanak el irä jewa minejulu inul blena ska. ⁴ Je bol julunami ñara. Ata iel tuna rä Pedro tsata, demi säkätäba inul blena ska. ⁵ Jekäi ijek buawa te isua ra ibuträklä suruu ebä kalme tana. Ata ka iminenewa ijarka.

⁶ Je kjepa Simón Pedro demi iitä ki, kjawaju inul bläklä jarka. Je ska ite isua ra, ibuträklä suruu ebä kalme tana. ⁷ Ñakäi ite isua ra, itsaku pabuträklä kalme tana ka ibuträklä ra kuna,

b 19:36 Éxodo 12:46; Números 9:12; Salmo 34:20

c 19:37 Zacarías 12:10

d 20:1 Semana día säkätä je rä domingo.

*Pedro demi inul ble
ska. (JN 20:6-8)*

ata p̄alew̄a k̄juawaka. ⁸ Jera Jesús w̄a dulanak el delemi s̄ak̄at̄aba inul blena ska je k̄jawaj̄u ña ira. Je te is̄ua, jek̄ai ite ibiketsa iyina s̄i ir̄a. ⁹ Jeir̄ata kte yöle w̄a iyile ishena r̄a shkinakk̄ani, ka je īa ijewa jer korba. ¹⁰ Jera je Jesús w̄a dulanak wa bol minejulumini isaka wa tso ska.

María te Jesús sua

(Marcos 16.9-11)

¹¹ Jek̄ai María Magdala wa j̄ia kaldu inul blena ektaka. Je j̄ia kaldu ra, ijek̄ buaw̄a ijar suak. ¹² Jera ite ángel wa sua bol pajiele sua suruuwa. Jewa kajali ñak k̄i inul meleka ska, ekla itsak̄u k̄jane, iel ikl̄a k̄jane. ¹³ Jera jewa te isha María īa:

—San̄ule n̄ulewa, ç̄jiye ma j̄iake r̄a na?

Jera ije te ik̄úka:

—Ijewa te yis S̄akekewa í tsami. Ata ka yis w̄a ijuñer mai ite je blani r̄ale.

¹⁴ Ite jek̄ai isha ra, ijek̄ manew̄a sh̄abeka. Jera Jesús kaldu sua ite, ata ka iw̄ana ijuene ije ne ir̄a. ¹⁵ Jera Jesús te isha īa:

—San̄ule n̄ulewa, ç̄jiye ma j̄iake r̄a na? Ç̄Yib̄a yulek̄e ba te r̄a na?

Ata María te ibiketsa ije r̄a je kal ȳak̄a w̄abala pasuak. Je k̄ika ite isha īa:

—S̄akekewa, ba ne te inul tsami r̄a ra, ish̄o yis īa mai ba te iblani r̄a yis w̄a itsak̄l̄at̄e ni.

¹⁶ Jera Jesús te isha:

—iMaría!

Jera María jek̄ manew̄ani te isha īa hebreo í:

—iRaboni!

(Je wa r̄a Sapakt̄ak ni.)

¹⁷ Jera Jesús te isha īa:

—Ke yis ka j̄ia, ka yis d̄amik̄aba Sa K̄a w̄ak̄i je k̄ika. Ata ma ç̄o yis el wa īa ish̄ak: “Yis mak̄aju yis k̄a ska, bas K̄a ska, yis Kekl̄a í ska, bas Kekl̄a í ska.”

¹⁸ Jek̄ai María Magdala wa mineju Jesús w̄a dulanak wa īa ibatash̄ak te isha ijewa īa: “Yis te S̄akekewa suani.” Jera ite ipaka ijewa īa jir̄ani ije te isha īa k̄ai.

Iw̄a dulanak wa te is̄uani

(Mateo 28.16-20; Marcos

16.14-18; Lucas 24.36-49)

¹⁹ Ñer̄a je semana día s̄ak̄at̄a tuinaw̄a ra, iw̄a dulanak wa tapar tso ña k̄jatelech̄awa, isuanach̄aw̄a Judío wa yika k̄ika. Jera Jesús deju jek̄

duawā ijewa shāna te isha ijewa ia:

—Bas ssēnopa baa.

²⁰Ite jekāi isha ra, ite ijula irā ipare irā kjasha ijewa ia. Jekāi iwā dulanak wa te Sākekewa sūani ra, issēna ānaa. ²¹Jera Jesús te ishani ijewa ia:

—Bas ssēnopa baa sī. Jishtë Sa Ká te yis patkaté kai, je sūta yis te bas patkeke.

²²Ite jekāi isha ra, ite ijewa wākjuā te isha ijewa ia:

—Sākeklā wikblu sikina dōwapa bas jami. ²³Bas te yi nui jawā bitaba ra, je rá jalewā bitaba Sākeklā wā. Jekāi ka bas wā yi nui janewā bitaba ra, ka je rá jalewā bitaba kuna.

Tomás te Jesús sūani

²⁴Jesús dastāna ra, je doce wa shā ekla Tomás, kie etkā Kōlō ni, je ka kaldu kuna ijewa ra. ²⁵Je ukā ska iwa dulanak wa saka te isha iia:

—Sá te Sākekewa sūani.

Iwā dulanakwa te isū ani. (JN 20:20)

Ata Tomás te ijewa ia isha:

—Ka yis wā ijula kī clavo itāri sune ra, ka yis julasku patkenewā clavo itāri na ra, ñakāi ka yis julasku patkenewā ipare na ra, mik qni ka yis wā ikolonak kte sī ye.

²⁶Ñerā ocho día ukāki iwā dulanak wa tapanawāni etätābā kicha ju jarka. Jera Tomás kaldu ña ijewa ra. Jera ju rá kjāitālewā, ata Jesús deju jek duawā ijewa shāna te isha ijewa ia:

—Bas ssēnopa baa.

²⁷Jera ite isha Tomás ia:

—Bā julasku tkōwā jí ska; yis jula sūo. Bā jula sikōte patkōwā yis pare na. Ke ba kū ibiketsa ka irā iyina kuna, ata ibiketsō iyina sī irā.

²⁸Jera Tomás te ikūka:

—iYis Sākekewaí, yis Keklái!

²⁹Jera Jesús te isha iia:

—Ba te yis sūa kīka ba te ibiketsa iyina sī irā. Ata, iyi wā ka isune te ibiketsa iyina sī irā ra, bāije jewa rá!

Ji äye yöna rá wata

³⁰Jesús te jile saka wā t̄ai ijuenaklä ye iwā dulanak wa wāna, ata ka jewa yöne jí äye kīka. ³¹Ata jí yöle rá bas wā ibiketsäklä Jesús ne rá Sábäkäksä rá, je ne rá Sākeklā yaba rá, jekāi bas te ibiketsa ra bas senaklä kseka ije kie oloi jami.

**Ijek kjasha iwā
dulanak wa iā**

21 ¹ Je ukä kī Jesús jek kjashani etäbä kicha iwā dulanak wa iā tipä Tiberias kjä jami. Ijek kjasha rä jikäi: ² Simón Pedro irä, Tomás kie etkä Kolo ni irä, Natanael dar Caná Galilea kei ska irä, Zebedeo yabala bol irä, Jesús wā dulanak wa saka bol irä, jewa tapar kajali ñara ra. ³ Ñerä Simón Pedro te isha ijewa iā:

—Yis maju nima kukäk.

Jera ijewa te isha:

—Sá marmi ña ba ra.

Jekäi iminemi ña jiaka kono na. Ata je tuinei wa ka iwā nima kolone itjä. ⁴ Jera kañir dawā kja ra, Jesús jek duawā tipä ksei kika. Ata iwā dulanak wa wāna ka ijuene Jesús ne irä. ⁵ Jera Jesús te ichaka ijewa iā:

—Yabala, čka sä ji kätäpa na?

Jera ijewa te ikúka:

—Kai.

⁶ Jera ite isha ijewa iā:

—Bas kla juomi kono ektaka sä jula wāmo kjane. Je ska bas te ikukemi.

Jekäi ijewa te ijuami je kjane. Jera iwakolona taji ka ijewa iā isikanakkā kjekla. ⁷ Jera Jesús wā dulanak shkātā iwā, je te isha Pedro iā:

—iSäkekewa ne irä!

Simón Pedro te issa Säkekewa ne irä ni ra, ite ipaiklä jiani plaa, irä jek

payelejumi kika. Jekäi ijekta jawami diklä kika. ⁸ Ata iwā dulanak saka bite kono wäkseka. Jewa te nima kolona kla na sike dar iitä kī, je ska tipä kjä rä alemana kika, cien metro kjena. ⁹ Ñañolowaksā tipä kjä ska ra, ijewa te isua yökö wäkata katke, je kika nima kukāna kalme pan ra ñara. ¹⁰ Jera Jesús te isha ijewa iā:

—Je bas nima kuka jirä sha jöte.

¹¹ Jera Simón Pedro jek jiachā kono jarka te kla sikaksā kā pjota kī. Je na nima taji taji tso pshii ciento cincuenta y tres. Je kjekla irä jeiräta ka kla butšane tkäwā iia. ¹² Jera Jesús te isha ijewa iā:

—Bas kute yäkäk.

Jera iwā dulanak wa mane ani ka tākili denekā ichakäk iia: “¿Yi ba rä na?”, iwā ijuñer Säkekewa ne irä kika. ¹³ Jera Jesús deju te pan kukawā, je wa ite ijewa chewā, jekä ñaebä ite ichewā nima wa.

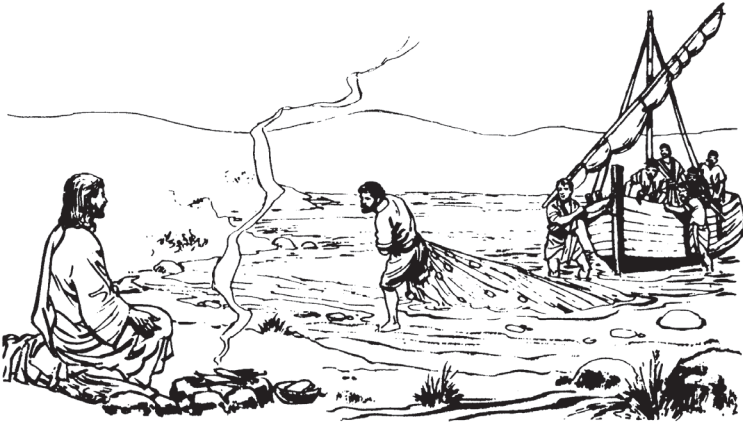
¹⁴ Je ne rä Jesús shkīnakani ukä ska ra ijek kjasha deka mañatäbä kicha iwā dulanak wa iā rä.

Yis oveja wa kjänano

¹⁵ Ijewa yaka enā ra, Jesús te ichaka Simón Pedro iā:

—Simón, Jonás yaba, čba wā yis shkāl jí wa tsāta na? Jera Pedro te ikúka:

—Säkekewa, jekäi irä. Ba

Nima kuka na tso, pan ra ñara. (JN 21:8)

wà ijuñer yis wà ba shkàl.

Jera Jesús te sha iia:

—Jera yis oveja yabala pasuo ba ku.

¹⁶ Jera etäbä kicha Jesús te ichakani iia:

—Simón, Jonás yaba, ÷ba wà yis shkàl na?

Jera Pedro te ikúka:

—Säkekewa, jekäi irä. Ba wà ijuñer yis wà ba shkàl.

Jera Jesús te sha iia:

—Jera yis oveja wa kjänano ba ku.

¹⁷ Jera Jesús te ichakani iia idäklä mañatäbä kicha:

—Simón, Jonás yaba, ÷ba wà yis shkàl na?

Jera Pedro jer ianawà, ite ichaka iia mañatäbä kicha:

“÷Ba wà yis shkàl na?” je kika. Jera ite ikúka:

—Säkekewa, ba wà ji biköle juñer. Ba wà ijuñer yis wà ba shkàl.

Jera Jesús te sha iia:

—Jera yis oveja wa pasuo ba ku. ¹⁸ Kte si wa, kte si wa yie ishe ba ia, ma jia dulakleira, ba jek pajiäke ma mike maka ba shkakle käi; ata mika bä dewà säkibii ra, jera ba jula jiatkämi je kjepa kjuawa te ba pajiemi ba tsemi mai ka bä shkakle ska.

¹⁹ Jesús te jekäi isha ijuñenaklä maikäi Pedro duämiwà rä käi, jewa iwà Säkeklä oloi käkläka. Jesús te je sha ená ra, jera ite sha iia:

—iSä shkä yis da!

Jesús wà dulanak shkàta iwà

²⁰ Jera Pedro wämanewà shäbeka te isua Jesús wà dulanak shkàta iwà daju ijewa itä wa. Je ne jek kuwawà Jesús jerbata jami ijewa yakatana ska ichakäk iia: “Säkekewa, ÷mane te ba juemiksa ba kukäkwq wa ia rä

na?” ²¹ Je sua Pedro te ra, jera ite ichaka Jesús ia:

—Säkekewa, çata me ije dämiwa rä na?

²² Jera Jesús te Pedro kúka:

—Ikuna yis ki ije shena senak jia yis däni kei kje ra, çjera je wa ji tso ba ia na? Ata ba shka yis da.

²³ Je kika iyina sä el wa shäna, je iwa dulanak rä ka duäkwa kuna. Jeiräta ka Jesús wa iyine ka irä duäkwa kuna,

ata ite isha rä: “Ikuna yis ki ije shena senak jia yis däni kei kje ra, çje wa ji tso ba ia na?”

²⁴ Je iwa dulanak ne te ji ipakale je ktei she iyina si irä. Je ne te je yua rä. Jekäi sa wa ijuñer je te je ktei sha rä iyina si.

²⁵ Jesús te jile saka wa rä täi. Ata yie ibiketse je ktei bena kuna yöleksa etka etka ra, je äye kjuä kalabe ka kjäkwa kajiska.

Yis ne rä oveja kjänanak bäi s̄i rä.

*Yis w̄a yis oveja rä s̄unak,
ñakäi yis oveja w̄a yis dä s̄unak.*

Juan 10:14

 IMPRENTA MISIONERA

Gospel of John—Cabecar